

Ralph Erskine

Standvastigheid in het geloof, de sterkte van de Kerk

Jesaja 30 vs 7 - Stilzitten zal hun sterkte zijn.

Sedert de mens God, de enige Rustplaats, heeft verlaten, heeft hij tevergeefs onder de schepselen rondgezworven om veiligheid en voldoening te vinden. Als wij het Woord van God geloven zullen wij zien, dat onze enige sterkte en veiligheid is, dat wij terugkeren tot God in Christus, als het Middelpunt van onze rust, en dat wij stilzitten, en rusten, en vertrouwen op Hem, zoals de profeet hier zegt: "Stilzitten zal hun sterkte zijn." Zij, die door ten avondmaal te gaan, belijden, dat zij door het geloof neerzitten in de schaduw des Almachtigen, moeten gedenken, dat in stilzitten hun sterkte gelegen is. Zij zijn goed gezeten, die met de kerk kunnen zeggen: "Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet;" doch het is nog beter, als zij door ongeloof niet weer opstaan, want, "stilzitten zal hun sterkte zijn."

Jeruzalem en Juda worden hier door enige naderende gevaren en verwoestingen bedreigd, waarschijnlijk door Sanherib, en de zonde waarover zij hier bestraft worden was, dat zij op de Egyptenaren vertrouwden, zij waren allen druk bezig hulp en steun bij hen te zoeken, zonder dat zij aan God om raad vroegen en op Hem vertrouwden.

Wij kunnen in de woorden de vier volgende dingen opmerken:

1. Het kwaad van deze zonde: "De Egyptenaren zullen tevergeefs en vruchteloos helpen;" want (vers 3) "de sterkte van Farao zal ulieden tot schaamte zijn, en die toevlucht onder de schaduw van Egypte tot schande." Hoewel zij, die op de kracht, voorzienigheid en belofte Gods vertrouwen nooit beschaamd zullen worden in hun hoop; toch zullen zij, die op enig schepsel vertrouwen, ervaren, dat het hun tot schande, schaamte en verwarring zal zijn; de schepselen zullen hen kwaad doen in plaats van hulp verschaffen. God is waarachtig en op Hem kan men vertrouwen, doch alle mensen zijn leugenaars, en zijn te verdenken. Wij kunnen niet te weinig van de mens, en niet te veel van God verwachten.
2. Let er op hoe de profeet zich met deze zaak bemoeit: hij maakt de gedachte en de last van God bekend. Merkt hier op, dat het de plicht van de leraars is zich soms met publieke zaken te bemoeien, hetzij in de kerk of in de staat. Zij moeten Jakob zijn overtredingen en Israël zijn zonde bekendmaken. Dit is een deel van het werk van de leraars, dat zij tegen alle zonden getuigen. Christus was het licht der wereld; zij behoren, evenals hun Meester, tegen alle zonden en alle werken van de duisternis te getuigen. Er is niets wat de wereld meer verbitterd doet zijn op de dienstknechten en op het volk van God dan, dat zij tegen hun zonden getuigen. Velen, die enig licht hebben, houden echter hun licht als in een kerker besloten: (Rom. 1:18) "Zij houden de waarheid in ongerechtigheid ten onder;" voornamelijk doordat zij niet tegen de zonde en het verval, zowel in henzelf als in anderen getuigen. De goddeloze uitdrukking van een genadeloze Kaïn was: "Ben ik mijns broeders hoeder?" Wat

gaan mij de zielen, of de zonden van anderen aan? Wat heb ik te maken met de openbare boosheden van de tijd, waarin ik leef? Wel begint de rechte godsdienst bij de mens persoonlijk, maar hij eindigt daar niet; hij zal zich naar buiten openbaren.

3. De wijze waarop de profeet zijn volk aanspreekt: "Ik heb hierover geroepen." Merkt hieruit op, dat het de plicht van de leraars is ernstig en ijverig te zijn in het bestraffen van de zonde en in het terugroepen van zondaren van hun weg. Leraars zijn zowel zieners als roepers. Wanneer zij het gevaar zien, moeten zij roepen, opdat het volk mag horen en het kwaad ontvlieden. Indien in de straten van de stad wordt geroepen: Brand! brand! wat een beweging en wat een geloof veroorzaakt dat! Doch wanneer de leraars roepen, dat het vuur van de hel de boze en goddelozen zal verbranden, dan wordt niemand daardoor in beweging gebracht. Waarom niet? Zij zijn zich het lichamelijk gevaar bewust, maar zij zien het gevaar van hun ziel niet, en daarom hebben zij geen vrees voor het vuur, dat beide ziel en lichaam verbrandt. Het is nodig, dat de leraars de dingen der eeuwigheid uitroepen, opdat het volk zich mag verzekeren van iets, dat de dood hun niet kan ontnemen, zoals:
 - (1) Een zaligmakende kennis; als u die krijgt, zal die in eeuwigheid bij u blijven: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus die Gij gezonden hebt."
 - (2) Het zaligmakend geloof; de dood zal niet in staat zijn u dat te ontnemen: "Deze allen zijn in het geloof gestorven."
 - (3) Een evangelische liefde Gods in Christus: De liefde vergaat nimmermeer."
 - (4) De gunst Gods: "Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, nog enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onze Heere" (Rom. 8:38, 39.)
 - (5) Vergeving van zonde, en gewassen te zijn in het bloed van Christus: "Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams."
 - (6) Getrouwe arbeid tot eer en heerlijkheid van God: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan, ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid, en hun werken volgen met hen." Zij genieten de vrucht van hun arbeid; geen goede gedachte, geen gebed, geen traan zal verloren gaan; Hij vergadert die in Zijn fles. Sommigen zoeken wereldse eer, maar die zal spoedig ten einde zijn, hun eer zal in het stof dalen. Sommigen verspillen hun tijd en hun kracht in vermakelijkheden, doch die zullen spoedig voorbij zijn "De wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, maar die de wil van God doet blijft in der eeuwigheid." (1 Joh. 2:17).
4. De leer van de profeet, of het kort begrip van zijn prediking en zijn raad, in de woorden: "Stilzitten zal hun sterkte zijn."

In deze woorden zullen wij acht geven:

1. Op het bezadigd leven van het geloof, uitgedrukt door "stilzitten."
2. Op de voordelen van dat leven van het geloof voor de gelovigen; het is "hun sterkte."

(1) Door "stilzitten" hebben wij een rusten op God te verstaan, een berusten, een vertrouwen op Hem, een standvastig wachten op Hem, en een blijven in de weg van plicht. Deze plicht geeft een mens minder onrust dan, dat hij rondzwerft onder de schepselen; hij heeft niets te doen dan stil te zitten. Sommigen doen meer moeite om ellende over zich te brengen, dan Gods volk om de zegen te verkrijgen. Ezau jaagde heen en weer, en deed zichzelf veel moeite aan, doch Jakob bleef thuis zitten en kreeg de zegen: "Die geloven haasten niet."

(2). Het voordeel van deze plicht; het is hun sterkte. Zij, die in een dag van de benauwdheid stilzitten, "hopende en stil zijnde, of in stilheid wachtende, op het heil des Heeren," zullen bevinden, dat dit hun sterkte en veiligheid is. Wanneer wij onszelf vermoeid hebben met hulp bij de schepselen te zoeken, zullen wij ervaren, dat het beste middel om weer op krachten te komen is, zich op de Schepper te vestigen en daar uit te rusten, op Hem te vertrouwen en te wachten, en Hem standvastig aan te kleven. Dit zal ons voor veel onnodige arbeid en vermoeidheid bewaren, ja, dit zal de vervulling van deze belofte voor ons zeker maken: "Zalig is hij, die geloofd heeft, want de dingen, die hem van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden" (Lukas 1:45); en, (Hab. 2:3) "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven."

Deze tekst dan heeft twee delen, die als de twee pilaren van Salomo's tempel zijn, de een Jachin, standvastigheid, en de andere Boaz, sterkte. Het ene deel van de tekst is standvastigheid, en het andere deel is sterkte: "Stilzitten zal hun sterkte zijn."

Opmerking. De sterkte en de veiligheid van een kerk of een volk, in zware tijden, is gelegen in hun vastheid en standvastigheid in het geloof.

De profeet verkondigt hierin Jeruzalem haar plicht in een zware en gevaarlijke tijd, en toont aan, dat standvastigheid haar veiligheid is. Dat hij hier over standvastigheid in het geloof spreekt blijkt duidelijk uit twee andere verzen in dit hoofdstuk: "Door wederkering en rust zoudt gijlieden behouden worden; in stilheid en vertrouwen zou uw sterkte zijn" (vers 15). Door terugkeren tot God en een rusten in Hem als uw Rust: en een stil berusten in Hem, en een vertrouwend wachten op Hem. "Want de Heere is een God des gericht; welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten" (vers 18); dit verklaart ook, dat hier de standvastigheid van het geloof bedoeld wordt.

Deze leer kan door vele andere Schriftuurplaatsen worden bevestigd: (Hebr. 3:12, 14) "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van de levende God. Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van deze vaste grond tot het einde toe vasthouden"; dat te kennen geeft, dat standvastigheid in het geloof, in boze tijden en altijd, onze veiligheid is. (Hebr. 10:23, 25) "Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden, (want Die het beloofd heeft is getrouw) en laat ons onze onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkaar vermanen; en dat zoveel temeer als gij ziet, dat de dag nadert." In Kol. 2:19 lezen wij, dat er waren, die in een tijd van verzoeking afvielen, "het hoofd niet behoudende", niet stilzittende en in Christus blijvende. Doch in het vervolg zullen nog vele andere Schriftuurplaatsen zich voordoen.

De wijze waarop ik dit onderwerp zal behandelen zal onder Goddelijke bijstand de volgende zijn:

- I. Zal ik aantonen welke die tijden zijn, die zware tijden mogen worden genoemd, waarin de mensen geneigd zijn veel onstandvastigheid en onvastheid in het geloof te tonen.
- II. De natuur open leggen van deze vastheid en standvastigheid in het geloof.
- III. Aantonen dat deze standvastigheid en vastheid in het geloof, in zware tijden, de sterkte en veiligheid van het volk is.
- IV. Enige gevolgtrekkingen afleiden tot toepassing.

I. Wij zullen eerst aantonen welke die tijden zijn, die zware tijden mogen worden genoemd. De apostel geeft er een beschrijving van: (2 Tim.3:1-8) "En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan

zullen zware tijden. Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, den ouden ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig. Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden, verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods; hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Heb ook een afkeer van deze. Want van dezen zijn het, die in de huizen insluipen, en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn, en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden; [vrouwkens,] die altijd leren, en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen. Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, alsoo staan ook deze de waarheid tegen; mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof." Indien de laatste tijden de zwaarste, de gevaarvolste tijden zijn, dan schijnt het, dat wij in die laatste tijden zijn; waarom wij geroepen worden de tijd uit te kopen, omdat de dagen boos zijn. Er is tweërlei kwaad: zedelijk en strafschuldig. Het zedelijk kwaad van de zonde is de grond van alle strafschuldig kwaad. Jeruzalem was niet zozeer in gevaar wegens de Assyriërs, die God op hen afzond om hen te straffen, als wel wegens hun zonden, om welke God de vijand verwekte om hen te verdrukken. Wanneer zij, toen het gevaar naderde, tot de Heere waren wedergekeerd en op Hem hadden vertrouwd, dan zouden zij door wederkering en rust behouden zijn geworden; doch zij weken van God af, en toen leden zij in alles schipbreuk. Tijden van afwijking van God, de enige plaats van rust, zijn zware tijden. Meer in het bijzonder:

1^e Tijden van opstand tegen God zijn zware tijden. Hierom wordt Jeruzalem hier bestraft, en hiervoor wordt een wee tegen hen uitgeroepen: "Wee de kinderen, die afvallen" (vers 1). Wanneer kan men van een volk zeggen, dat het in opstand is, dat het afvalt? Dan, wanneer de zonde, die opstand is, tot zo'n hoogte stijgt, dat de Heere om Zijn eer verplicht is met een zondigend volk te twisten: zoals er geschreven staat: (Hoséa 4:1, 2, 3) "De Heere heeft een twist met de inwoners des lands, omdat er geen trouw, noch weldadigheid, noch kennis Gods in het land is; maar vloeken en liegen, en doodslaan, en stelen, en overspel doen; zij breken door, en bloedschulden raken aan bloedschulden. Daarom zal het land treuren, en een ieder, die daarin woont, kwelen, met het gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels: ja ook de vissen der zee zullen weggeraapt worden. Nu, men kan in vier gevallen zeggen, dat de Heere een twist met een land heeft wegens zijn opstand en afval.

1. Wanneer allerlei zonde en daden van opstand meer en meer overvloedig worden, zoals die daar vermeld worden, zodat het niet alleen de zonden van deze en die persoon zijn, noch van deze of die gemeente, maar dat zij nationaal, en algemeen, en heersend worden. En mij dunkt, dat dit maar al te zeer een beschrijving van onze toestand is.

2. Wanneer de zonden worden begaan tegen vele kloppingen van het geweten, tegen veel verlichting, vele genademiddelen, vele bewijzen van goddelijke ontferming en goedheid, wat is dat tergende: "Want wij weten, dat het oordeel Gods rechtvaardig is over degenen, die zulke dingen doen" (Rom. 2:2). Dit is zeer verzwarend tegen het geduld en de verdraagzaamheid Gods.

3. Wanneer de opstand tegen God zo'n hoogte bereikt, dat het geduld van God niet alleen wordt misbruikt, maar dat een goddeloze menigte erom lacht, en ermee spot, en begint te zeggen: "waar is de belofte Zijner toekomst?" (2 Petrus 3:4). Waar is de bedreiging van zijn komst ten oordeel? Dan is het een gevaarvolle tijd, omdat de Heere toornig is, en het zal doen ervaren, dat Hij de belofte niet vertraagt, gelijk enigen dat traagheid achten, maar dat Hij lankmoedig is over ons, en dat Hij Zijn bedreiging niet vertraagt.

4. Wanneer er niets is, dat tussen een weerspanning volk en de slag staat. Wanneer het is, zoals de Heere zegt: (Ezech. 22:30) "Ik zocht nu een man uit hen, die de muur mocht toemuren, en voor Mijn aangezicht in de bres staan voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven: maar Ik vond niemand." Of, wanneer zij, die in de bres zouden willen staan, om met God te pleiten, daarin geen toegang tot Hem hebben; en wanneer God daarvan zegt: ofschoon Noach, Daniël en Job voor zo'n volk zouden pleiten, het zou tevergeefs zijn.

2^e Tijden van raadpleging met het vlees, of, dat men vleselijke raad opvolgt, zijn zware, gevaarvolle tijden. Dit was het geval met Jeruzalem: "Wee de kinderen. die afvallen, spreekt de Heere, om een raadslag te maken, maar niet uit Mij." Wij zien daar, dat dit een bijzonder deel van hun afval is, dat zij, die een raadslag maken, maar niet uit Hem; dus, die hun eigen vleselijke raadslag volgen, als opstandelingen en afvalligen worden aangemerkt. De mensen maken een raadslag, maar niet uit God, wanneer zij met vlees en bloed, met vleselijk gemak, vleselijke vrienden en vleselijke rede raadplegen, en wanneer zij door vleselijke beweegredenen worden gedreven; wanneer zij met aantal en menigten raadplegen, en de partij volgen, die het grootst in aantal is, en zo hun geloof aan een meerderheid vastknopen, zeggende: "Zou zo'n groot aantal ongelijk, en zo'n klein getal gelijk hebben?" Zullen wij apart zijn? Waarlijk, wanneer de ondeugd algemeen wordt, is afzonderlijk staan een deugd: wanneer dwaling in het oordeel, of in de praktijk, algemeen wordt, dan is het een noodzakelijke plicht zich afzonderlijk te houden. Met wie de mensen ook raadplegen, als zij het niet met God doen, dan zijn zij tegen Hem in opstand, en stellen zich aan wee en ellende bloot. Met geleerde en uitstekende mensen te raadplegen, zelfs wanneer zij een goede kijk op het punt in kwestie hebben, en zo en zo te geloven, omdat zij het geloven, is slechts een menselijk geloof; dat gebouwd is op een menselijk getuigenis. Gewoonlijk zijn echter de geleerdste rabbi's de grootste vijanden van Christus en zijn zaak: (Job. 7:48, 49) "Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeeën? Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt." Wel, zo zegt vlees en bloed, het zijn maar een zootje onwetende dwazen, die het met zulke voorname en geleerde mannen niet eens zijn. En toch zou het kunnen wezen, dat zelfs deze blind zijn, die dat niet aan zichzelf denken, noch daarvoor van andere worden aangezien, evenals die toegejuichte Farizeeën, die zeiden: "Zijn wij dan ook blind?" Christus bewijst hun, dat zij dat zijn, en Hij zegt hun, dat, als de blinden de blinden leiden, zij dan beiden in de gracht vallen. Zo ook maken zij een raadslag, maar niet uit God, die de geboden van mensen blindelings gehoorzamen, evenals Israël de inzettingen van Omri, en Efraïm, die gewillig naar het gebod wandelde (Hos. 5:11). Hiervan wordt Israël beschuldigd: "Hun vreze waarmee zij Mij vrezen zijn mensengeboden, die hun geleerd zijn." (Jes. 29:13).

3^e Tijden van vleselijk vertrouwen en bedekking zijn zware tijden: (vs. 1) "Zij bedekken zich met een bedekking, maar niet uit Mijn Geest." De schaduw van Egypte was hun bedekking, zij vertrouwden daarop, maar het was een toevlucht der leugens, een deksel, dat te smal was om hen te bedekken, aangezien zij geen heilig vertrouwen op God, maar een vleselijk vertrouwen in mensen hadden. Zij verlieten God deels door mensenvrees, namelijk voor de Assyriërs en deels door op mensen te vertrouwen, namelijk, op de Egyptenaars. "De siddering van de mens legt een strik." Het is een ontzaglijk woord, dat hier te pas komt: (Jes. 51:12, 13) "Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal? en voor eens mensen kind, dat hooi worden zal? En vergeet de Heere, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft? En vreest gedurig de gehele dag, vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? Waar is dan de grimmigheid des benauwers?" Velen zijn de Joden gelijk, (Joh. 12:42) die Christus niet durfden belijden, uit vrees, dat zij uit de synagoge zouden geworpen worden. Zo durven zelfs sommige mensen, die God vrezen, niet openlijk voor de zaak en waarheid van de Heere Jezus uitkomen uit vrees voor de kerkelijke censuur, en de grimmigheid

van de overheersende partij. Doch wat zegt de Heere in zo'n geval tot hen, die de smaadheid van de mens vrezen, en zich voor hun smaadredenen ontzetten? (Jes. 51:7, 8): "De mot zal hen opeten als een klee, en het schietwormpje zal hen opeten als wol." Het is maar het gras des velds, dat u tegenstaat: (Jes. 40:6) "Alle vlees is gras." Zoudt u voor verdorrend gras vrezen, en de eeuwige, eeuwiglevende God vergeten? Men mag die als dwazen aanmerken, die zich blootstellen aan de woede van een burgerlijk of kerkelijk bestuur: want, zo zegt men, waarom zou men zich aan tijdelijke verliezen blootstellen, en zich in ongelegenheid brengen? Doch als de geboden van de mensen niet overeenstemmen met Gods geboden: als zij onwettig en ongerechtvaardigd zijn, is het de beste wijsheid stil te zitten en te rusten, in ongehoorzaamheid aan de mensen en in gehoorzaamheid aan God. Ja, dat is hun sterkte en veiligheid: het is beter te lijden dan te zondigen: en wij zondigen, als wij maar twijfelen in onze gehoorzaamheid aan mensen, twijfelende of het wel recht is, want: "Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde." Het is altijd het veiligste van de zonde af te wijken en bij Christus te blijven. Alle verliezen om Zijmentwil zullen in dit leven honderdvoud worden vergoed: dat is een goede beloning, en het kapitaal is steeds veilig: "In de toekomstige wereld het eeuwige leven." Hoe het ook zij, de vrees van de mens is een deel van het vleeselijk vertrouwen; want, die wij waarlijk vrezen wegens hun dreigende blikken, die zijn wij ook geneigd te vertrouwen, als zij ons vriendelijk en gunstig gezind zijn. Het vertrouwen op mensen is dan ook een ander deel van het vleeselijk vertrouwen, dat, wanneer het heersende is, bewijst, dat het een zware tijd is. Dit is ook rechtstreeks in strijd met de geboden Gods: (Ps. 146:3) "Vertrouwt niet op prinsen, op des mensen kind bij hetwelk geen heil is." Dit is gevaarlijk werk, en wanneer het vertrouwen op een vlezen arm overheersend is, geeft dit te kennen, dat het een gevaarlijke tijd is: (Jer. 17:5) "Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van de Heere afwijkt." "Het is beter tot de Heere toevlucht te nemen, dan op de mens te bouwen." Indien wij voor de bewaring van onze kerk op menselijk vermogen vertrouwen, of voor de reformatie van de godsdienst ons vertrouwen stellen op menselijk beleid, zullen wij droevig teleurgesteld worden. "Het is beter tot de Heere toevlucht te nemen, dan op vlees te vertrouwen." Indien wij op menselijke wetten vertrouwen ter beveiliging van onze middelen; of op onze meegaandheid met hetgeen menselijk gezag gebiedt of verbiedt, om daardoor bevrijd te zijn van uitwendige moeiten en beproevingen; dan vertrouwen wij slechts op de mens, en gaan met vlees en bloed te rade; wij vertrouwen dan op een gebrokenen rietstaf, die onze hand zal doorboren.

4^e Tijden van onstandvastigheid zijn gevaarlijke en zware tijden. In onze tekst wordt duidelijk verondersteld, dat dit de zonde van Israël was: "Stilzitten zou hun sterkte zijn": standvastig en vast in het geloof te zijn: doch zij waren ongestadig, onstandvastig, onvast. Dat tijden van onstandvastigheid gevaarlijk zijn, kan uit de volgende bijzonderheden blijken:

1. Tijden van onvastheid zijn tijden van dwaling, en die zijn gevaarlijk. Dit wordt niet onduidelijk te kennen gegeven in Hebr. 13:9: "Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen. Want het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade." Onvaste mensen worden door elke dwaling meegevoerd. Dit is tegenwoordig de gevaarlijke toestand van ons land: welke dwalingen worden er verspreid! Godloochening wordt in zekere mate beleden door hen, die zichzelf vrijdenkers noemen, die zich geen gedachte van een God kunnen vormen, hoewel het zo zeker is, dat er een eeuwig Wezen moet zijn, als het zeker is, dat er wezens zijn; er zouden toch zulke gevolgen niet kunnen zijn, als er niet een allerhoogste oorzaak was. Het Deïsme wordt door sommigen openlijk beleden, die alle goddelijke en bovennatuurlijke openbaring loochenen, en hoog opgeven van het licht van de natuur, hoewel het droevig verduisterd is. Het Arianisme, een loochenen van de ware, en wezenlijke, en hoogste Godheid van Christus, schiet overal wortel. Wettischheid en vrijgeesterij, die men wel mag samenvoegen, omdat zij, die ontkennen, dat Christus het einde der wet is tot rechtvaardigheid, noodzakelijk onder de heerschappij van de zonde moeten zijn, omdat zij niet onder de genade, maar onder

de wet zijn. Goddeloosheid en onzedelijkheid, en allerlei dwalingen en boosheden, nemen toe in tijden van onvastheid.

2. Tijden van onvastheid zijn tijden van verzoeken van mensen en duivels. Het is een grote zaak in zulke tijden bij Christus te blijven: het is iets groots, wanneer men door de wereld en de duivel verzocht wordt, dat getuigenis te krijgen: (Lukas 22:28) "Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven bent in Mijn verzoeken; en Ik verordineer u het koninkrijk." Een tijd van algemene verzoeking is een donkere en gevaarlijke ure: (Openb. 3:10) "Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure van de verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen." Het is geen wonder, wanneer de verzoeking zo algemeen is, dat dan het merendeel met de stroom wordt meegevoerd.

3. Tijden van onvastheid zijn tijden van afwijking, van verval en van afval, en dat zijn zware tijden; want, "die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden," en, "zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen." Het zijn ontegenzeggelijk zware tijden, die wij doormaken; het zijn tijden van verbondbreking, waarin de beginselen en de zuiverheid van de Reformatie zijn losgelaten; ja, de waarheid ontbreekt er, en die van het boze wijkt stelt zich tot een roof (Jes. 54:15).

4. Tijden van onstandvastigheid zijn tijden van verdeeldheid, en dat zijn zware tijden; want "een stad, of een huis dat tegen zichzelf verdeeld is, kan niet bestaan." Wanneer de toorn des Heeren een volk verdeeld heeft, hun harten verdeeld heeft, zodat zij elkaar haten, hun spraak verdeeld heeft, zodat zij elkaar smaden en kwaad van elkaar spreken: dan wordt de naam van zo'n land met recht veranderd in Babel: (Gen 11:9) "Daarom noemde men haar naam Babel, want daar verwarde de Heere de spraak van de gehele aarde, en vandaar verstrooide ze de Heere over de gehele aarde." Wanneer de harten en tongen van de mensen verdeeld en verward zijn, dan lopen zij gevaar van verstrooid en verwoest te worden.

5. Tijden van ongestadigheid zijn tijden van minachting van het Evangelie, het hemelse manna. Wanneer de mensen niet tevreden zijn met de voorziening, die God voor hen maakt in het Evangelie, wat is dat gevaarlijk! (2 Kron. 35:16) "Maar zij spotten met de boden Gods, en verachtten Zijn woorden, zij verleidden zichzelf tegen Zijn profeten; totdat de grimmigheid des Heeren tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was." (Jer. 26:4, 5. 6.) "Zeg dan tot hen: Zo zegt de Heere: Zo gijlieden naar mij niet zult horen, dat gij wandelt in Mijn wet, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb, horende naar de woorden van Mijn knechten, van de profeten, die Ik tot u zend, zelfs vroeg op zijnde en zendende; doch gij niet gehoord hebt; zo zal Ik dit huis stellen als Silo en, deze stad zal Ik stellen tot een vloek, allen volken der aarde." Was ooit een natie schuldiger dan de onze? Oordeelt dan, of wij geen zware tijden beleven.

6. Tijden van onstandvastigheid zijn tijden van vormelijkheid in de godsdienst; de mensen hebben een gedaante van godzaligheid zonder de kracht, ja, zij verloochenen de kracht daarvan. Wanneer God niet meer krijgt dan het buitenste; wanneer men tot Hem nadert met de mond en Hem eert met de lippen; God op een vleselijke wijze aanbidt, in plaats van Hem in de Geest te aanbidden. Onvaste zielen; die een belijdenis van de godsdienst aannemen, die in een vormelijke, uiterlijke, huichelachtige godsdienstigheid ontaardt, zijn in een zeer gevaarlijke toestand. Dit blijkt duidelijk uit de vele weeën, die Christus heeft uitgesproken tegen de Farizeeën en geveinsden.

7. Tijden van onstandvastigheid zijn tijden van gerustheid. Waar geen geestelijke vastheid is, daar zal een vleeselijke zekerheid zijn, evenals Moab, die van zijn jeugd af gerust was geweest, en op zijn heffe stil had gelegen, en van vat in vat niet geledigd was (Jer. 48:11). Het is een gevaarlijke tijd, wanneer de wijze en de dwaze maagden sluimeren en slapen. Wanneer er vrede, vrede, geroepen wordt, en men, evenals de oude wereld, de boze dag ver stelt, dan zal een haastig verderf hun overkomen.

8. Tijden van ongestadigheid zijn tijden van onverschilligheid en lauwheid in de dingen Gods. Wanneer de mensen ongestadig zijn ten opzichte van de waarheid, dan kunnen zij er niet voor ijveren. De gevaarlijkheid van deze kwaal lezen wij in Openb. 3:16: "Zo dan omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen"; dat is, u met afschuw verwerpen. Dit is onder andere de zonde van onze tijd, en dit toont, dat wij zware tijden beleven. Twee dingen zijn in ons land zeer treurig.

- (1) Ons licht heeft onze ijver doen vergaan. Er is zelden over gesproken, dat het licht een vijand zou zien van ijver en praktijk, doch nu schijnt het onze ellende te zijn, dat ons licht, onze kennis, en beschaving, onze ijver voor God en voor de beginselen en de praktijk van de Reformatie heeft verstompt.
- (2) Onze gevaren hebben onze ijver uitgedoofd; onze onderstelde gevaren en moeilijkheden hebben het ijvervuur in velen uitgeblust. Er zijn tijden geweest, dat onze moeilijkheden, en kruisen, en gevaren als een brandende kool waren, waardoor onze ijver voor God verlevendigd en aangevuurd werd; doch nu zijn onze moeilijkheden en gevaren als nat hout, dat boven op het vuur van onze ijver wordt gelegd, en waardoor het geheel schijnt te zullen uitdoven. En waar is toch het gevaar van voor God en Zijn zaak op te staan? Waar is de grimmigheid des benauwers? Is het onze sterkte en veiligheid van God en de plicht weg te lopen? Neen, op generlei wijze; is het niet juist onze sterkte, dat wij stilzitten?

II. Wij gaan nu over tot ons tweede punt, dat was: Dat wij de natuur zullen openleggen van deze vastheid in het geloof, of van de standvastigheid en bevestiging daarin. Ik zal hier:

1. Een paar Schriftuurplaatsen voorstellen, om aan te tonen hoe deze plicht bevolen en geprezen wordt.
2. Wat het veronderstelt.
3. Wat het insluit.
4. Wat het uitsluit.
5. Wat het tot gevolg heeft.

1e Ik zal aantonen, dat het beide bevolen en geprezen wordt. Ik zou hiertoe vele schriftuurplaatsen kunnen aanvoeren, doch ik zal er slechts één aanhalen waarin het bevolen, en één waarin het geprezen wordt.

1. Deze standvastigheid in het geloof wordt bevolen in 1 Kor. 14:13: "Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk." "Staat in het geloof"; dit is die plicht, die de apostel noemt, een blijven in het geloof, gefundeerd en vast, niet bewogen wordende van de hoop van het Evangelie (Kol. 1:23). Hij noemt dit: (1 Kor. 15:58) "Standvastig zijn, en onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren. Hij noemt het: (Judas :31 Een strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen over geleverd is. Het wordt ook genoemd: "dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof van het Evangelie, en dat u in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan" (Filip. 1:27). In één woord, het wordt een getrouw zijn tot de dood genoemd: (Openb. 2:10) "Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon des levens." Deze plicht van standvastigheid wordt in al deze teksten geboden, en het wordt een staan in het geloof genoemd, om de invloed aan te tonen, die het geloof heeft op de volharding; want, wij staan door het geloof, wij wandelen door het geloof, wij leven door

het geloof, wij strijden door het geloof, wij overwinnen door het geloof. En dit alles, omdat wij door het geloof stilstaan en rusten op God in Christus, bevestigd in het geloof. Aldus wordt het bevolen,

2. Deze standvastigheid in het geloof wordt geprezen. In Openb. 2:13 wordt de gemeente van Pergamus geprezen in deze woorden: "En gij houdt Mijn Naam en hebt Mijn geloof niet verloochend." Hetgeen waarin zij geprezen worden, omdat zij er standvastig in zijn, is, de Naam van Christus en zijn geloof; dat is, Zijn Evangelie en de leer daarvan. Paulus wordt een uitverkoren vat genoemd om Zijn Naam te dragen voor de heidenen; dat is, zijn Evangelie. Het wordt met recht zo geroemd, omdat Hij door het Evangelie Zijn Naam bekendmaakt; het wordt het geloof genoemd, omdat het 't voorwerp van het geloof is, datgene wat geloofd wordt; en het wordt Zijn geloof genoemd, omdat Hij er de Werker, de inhoud en de zelfstandigheid van is. De Gever van deze evangelieleer stelt Zichzelf in de plaats van Adam, en vervult de wet, die voor hem een werkverbond was, en hierdoor vloeit voor ons, uit Zijn gehoorzamen van de wet, de lieflijke leer van het Evangelie voort: "Hij is het einde der wet tot rechtvaardigheid, een ieder die gelooft." Nu, dit hield de gemeente van Pergamus, dat wilde zij niet verloochenen, maar daarin gaf zij haar getuigenis tegen al de vijanden, die het tegenstonden: en geen wonder, want het zijn de woorden van het eeuwige leven. Wij moeten er een waarheid niet te minder om achten, dat zij wordt tegengestaan en tegengesproken, zodat het nodig is, dat zij met geweld wordt vastgehouden: "Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld." Neen, hoe meer een waarheid wordt bestreden, hoe prijselijker het is, dat men die vast aankleeft. Zolang wij in deze strijdende staat zijn, kunnen wij de waarheid niet zonder strijd behouden. Van de bouwers van de muren van Jeruzalem staat geschreven: (Neh. 4:18) "En de bouwers, die hadden een ieder zijn zwaard aan zijn lendenen gegord, en bouwden." Zo moeten wij het ook, in het vasthouden aan de waarheid van het Evangelie, niet vreemd achten, als wij van een banier lezen, in het wijnhuis van het Evangelie: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij." Wat doet een banier in een wijnhuis? Omdat wij niet kunnen feesthouden zonder tegenstand van binnen of van buiten. Velen worden ontmoedigd, wanneer zij horen, dat de belofte luidt, dat hun geloven met strijd zal gepaard gaan; doch geestelijke bouwers moeten ook geestelijke krijgsknechten zijn, die de belofte in de ene hand, en het wapen in de andere; het Woord in de ene, en het zwaard in de andere hand hebben; in de ene hand de waarheid, en in de andere hand beproefde wapenen. Het geloof, dat geen moeite of strijd kent, is een verdacht geloof. Het ware geloof is een strijdend, een worstelend geloof, en dit is het geloof, dat hier wordt geprezen, evenals ook in Openb. 3:10: "Omdat gij het Woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking." "Gij houdt Mijn Naam, en hebt Mijn geloof niet verloochend."

Er zijn vier trappen van verloochening van het geloof.

- (1) Wanneer men uit vrees stilzwijgt, onbekwaam zijnde met Paulus te zeggen: "Ik schaam mij het evangelie van Christus niet."
- (2) Wanneer men, evenals Petrus, veinst: "Ik weet niet wat u zegt."
- (3) Wanneer de mensen op twee gedachten hinken, evenals zij, die in de dagen van Ahab aarzelden in de keuze tussen God en Baäl.
- (4) Wanneer men uitdrukkelijk het geloof verloochent, evenals Petrus Christus verloochende: "Ik ken de mens niet;" ik kies noch deze, noch die partij. Zo zijn Christus dikwijls wonden geslagen in het huis van Zijn liefhebbers; nu eens door een verraderlijke Judas, en dan weer door een bevreesde Petrus. Hoe dan ook, de verloochening van het geloof gaat voort langs zulke trappen als deze; het ene haalt het andere uit: Stilzwijgen, uit vrees, wordt gevolgd door veinzen; veinzen veroorzaakt een hinken op twee gedachten, zodat men weifelt wat te doen: dit aarzelen voert tot een uitdrukkelijk verloochenen van het geloof, want afvalligheid

is een glibberige steilte. Daarom behoort men zich voor het geringste begin, en de minste verandering van de belijdenis van het geloof te wachten, wanneer men daartoe wordt aangezocht.

2^e Wat deze standvastigheid in het geloof veronderstelt? Het veronderstelt zeker, dat iemand reeds in het geloof is; zoals Paulus Timotheüs zijn zoon in het geloof noemt. Zolang iemand niet eerst in het geloof is, kan hij niet in het geloof bevestigd worden; evenmin als een boom vast in de aarde geworteld kan zijn, die er niet eerst in geplant is. Standvastigheid in het geloof veronderstelt dan, dat men in het geloof is, en dat zoals het betrekking heeft, of op het woord van het geloof, de genade van het geloof, de gehoorzaamheid van het geloof: of, op de belijdenis van het geloof.

Ware standvastigheid in het geloof veronderstelt:

1. Dat wij het woord van het geloof kennen.
2. Dat wij de genade van het geloof hebben.
3. Dat wij het geloof belijden.
4. Dat wij ons aan de gehoorzaamheid van het geloof onderwerpen.

1. Dat wij het woord van het geloof, of de leer van het geloof, of van de waarheid, kennen; iemand kan nooit vaststaan in het geloof, die het niet kent. Als wij ooit zullen bevestigd worden in de beginselen van de Schrift, moeten wij met de Schriften, het Woord van God, bekend zijn, en de waarheid kennen, zoals die in Jezus is, en dat niet alleen met een hoofdkennis, maar met een hartkennis, zal het een bevestiging van het hart in het geloof zijn. Dit wordt genoemd, een aannemen van het geloof in liefde, of een aannemen van de liefde van de waarheid (2 Thess. 2:10). Kennis en liefde moeten samen opgroeien, want, die toenemen in de kennis van de waarheid, zonder ze lief te hebben, zijn het meest geneigd tot dwaling: daarvoor, "dat zij de liefde van de waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden. Daarom zal hun God zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid."

2. Het veronderstelt, dat wij de genade van het geloof hebben. Standvastigheid in het geloof toch, een bevestiging zijnde in de genade van het geloof, moet het vooronderstellen, dat iemand de genade van het geloof heeft, anders kan hij niet stilzitten, of standvastig in het geloof zijn; evenmin als men van iemand, die nooit is gaan zitten, kan zeggen, dat hij stilzit. Ware standvastigheid veronderstelt dan, dat iemand er eerst toe gebracht is, zich neer te zetten en te rusten op Christus en Zijn gerechtigheid en sterkte. Wij worden vermaand (1 Petrus 5:9) de duivel te weerstaan, vast zijnde in het geloof, en dat niet alleen door een standvastig aankleven van dat woord des geloofs, dat het wapen was waarvan Christus gebruik maakte tegen de duivel, toen Hij de Schrift aanhaalde en hem met de Schrift weerlegde: want dit zwaard des Geestes, namelijk Gods Woord, is het wapen waarmee wij elke verzoeking tot de zonde moeten weerstaan; maar ook door een standvastig handelen overeenkomstig de genade van het geloof, door die te beoefenen. Van het Woord van het geloof gebruik te maken zonder de genade van het geloof is, niets meer te doen dan de duivel en zijn instrumenten kunnen doen, die evengoed de Schrift zullen aanhalen als wij; doch dat wapen te hanteren met de arm des geloofs, kan niemand dan de ware gelovigen, door het geloof, doen.

3. Het veronderstelt, dat wij ons geloof belijden. Waarom? Omdat standvastigheid in het geloof een vasthouden van de belijdenis van ons geloof is, zonder weifeling. Van hen, die nooit een belijdenis hadden en die nooit openlijk beleden, kan nooit worden gezegd, dat zij hun

belijdenis vasthouden. Men kan een belijder zijn zonder nochtans een ware gelovige te zijn; doch alle ware gelovigen moeten belijders zijn, en behoren belijders te zijn, en in de zwaarste tijden hun belijdenis vast te houden, zonder zich voor Christus of Zijn zaak te schamen. Evenals Paulus, die zich voor het Evangelie van Christus niet schaamde, hoe ook de voornamen, en wijzen, en geleerden van zijn tijd hem tegenstonden.

4. Het veronderstelt, dat wij ons onderwerpen aan de gehoorzaamheid van het geloof, waarvan in Rom. 16:26 gesproken wordt: "Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend is gemaakt." Er kan een woordelijke belijdenis met de mond zijn, zonder dat er een praktische belijdenis is; doch die moeten samengaan. Wij behoren Christus met de mond te belijden, zonder ons te schamen onze Meester te erkennen, en wij behoren de oprechtheid van onze belijdenis in onze gehele wandel te ontdekken. Deze gehoorzaamheid van het geloof, of praktische belijdenis is, of dadelijk, of lijdelijk. Een dadelijke belijdenis is, wanneer wij met ons leven en ons doen spreken en Christus belijden, en bewijzen, dat wij niet zijn van degenen, die belijden Hem te kennen, maar Hem verloochenen met de werken. Een lijdelijke belijdenis is, wanneer wij bereid zijn met ons lijden en ons bloed te verzegelen, wat wij met onze mond en onze daden belijden. Dit is de belijdenis van de martelaren, wie uit genade gegeven is in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven maar ook voor Hem te lijden (Filip. 1:29). Zo ziet u wat de gehoorzaamheid van het geloof is, zowel dadelijk als lijdelijk. Nu, ware standvastigheid hierin veronderstelt, dat men deze gehoorzaamheid deelachtig is; want hoe zal iemand standvastig daarin zijn, die er zich nooit aan heeft onderworpen? Aangezien dus standvastigheid in het geloof een standvastigheid is in de leer van het geloof, in de genade van het geloof, en in de gehoorzaamheid van het geloof, veronderstelt het, dat men het geloof kent en verstaat, waarin wij bevestigd behoren te zijn: dat iemand gelooft wat hij verstaat; dat hij belijdt wat hij gelooft, en dat hij beoefent wat hij belijdt. Het geloof, dat niet in praktijk wordt gebracht zal dan ook, wanneer de beproeving komt, spoedig in de belijdenis worden verloochend.

3^e Wij zouden verder nagaan, wat deze standvastigheid in het geloof insluit. Het sluit twee dingen in:

1. Een vasthouden aan het geloof, en
2. Een volharden in het geloof.

1. Een standvastig vasthouden aan het geloof, aan het woord van het geloof, de belijdenis van het geloof, en de gehoorzaamheid van het geloof. Dit vasthouden aan, of stilzitten op het vaste fundament, wordt een geworteld en opgebouwd zijn in Christus genoemd: (Kol. 2:6,7.) "Gelijk gij dan Christus Jezus de Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem, geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof." Het is niet genoeg, dat wij Christus Jezus de Heere aannemen, maar wij moeten in Hem wandelen, en in Hem geworteld en opgebouwd zijn, door dagelijks gebruik van Hem te maken. Het is een vast aankleven aan Hem niettegenstaande alle vrezen: (Ps. 112:7) "Hij zal van geen kwaad gerucht vrezen; zijn hart is vast bebouwende op de Heere. Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vrezen." Niettegenstaande alle aanvallen van de vijand, en al heeft hij dikwijls de nederlaag geleden. Al wordt een gelovige dikwijls neergeslagen, nochtans staat hij door het geloof weer op, en hij houdt stand: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan" (Micha. 7:8). Hij, die zijn vijand met de eerste slag doodt, toont, dat hij dapper is, maar hij toont zich niet minder dapper, die, dikwijls neergeslagen en gewond zijnde, telkens weer opstaat en standhoudt. Hoewel het in de strijd tussen geloof en vrees, tussen geloven en twijfelen, dikwijls twijfelachtig is wie het veld zal behouden, nochtans overwint het geloof door Christus aan te kleven, hoeveel moeilijkheden er ook in de weg staan, Zo heeft Abraham aan de belofte Gods

niet getwijfeld, maar, niet bewogen wordende door schijn van het tegengestelde, heeft hij tegen hoop op hoop geloofd, zijn eigen lichaam niet aanmerkende, dat het reeds verstorven was, noch ook, dat de moeder in Sara verstorven was.

2. Het sluit een standvastige volharding in het geloof in, want "die volstandig zal blijven tot de einde, die zal zalig worden." Zij die hun vrijmoedigheid geheel wegwerpen, zijn nooit op Christus gebouwd, evenmin als zij, die zeggen: "Wat zou ik verder op de Heere wachten?" Dit is geen stilzitten, maar Christus moe zijn en zich van Hem onttrekken. Een ware gelovige kan zijn zonden moe zijn, en zijn leven moe zijn; maar nooit zal hij zijn geloof moe zijn: hij vat Jobs besluit op: "Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Hij koopt de waarheid, maar hij zal ze nooit verkopen; hij koopt ze tot elke prijs, maar hij zal ze tot geen prijs verkopen. Het is geen wonder, dat zij, die zo goedkoop aan de waarheid zijn gekomen, ze ook tot een lage prijs aanbieden. Die de waarheid omwille van de wereld koopt zal ze ook omwille van de wereld verkopen; die ze voor een begeerlijkheid koopt, zal ze ook voor een begeerlijkheid verkopen. Wij moeten twee dingen, die de meeste mensen onnodig achten, vasthouden en daarin volharden. Dat zijn: 1. De tegenwoordige waarheid, en 2. De geringste waarheid.

- (1.) Wij moeten de tegenwoordige waarheid altijd vast houden en daarin volharden: (2 Petrus 1:12) "Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt." De apostel spreekt daar over in de tegenwoordige waarheid versterkt te zijn. Indien iemand de waarheid niet vasthoudt, die in zijn tijd wordt tegengesproken, dan zal hij in het geheel geen waarheid vasthouden. Het beste bewijs van oprechtheid is, dat men vrij is van de tegenwoordige verdorvenheden van de tijden en van de plaats waarin zij leven, alsmede, een vasthouden aan de tegenwoordige bestreden waarheid, zodat men tegen de stroom op zwemt, al is die sterk. Waartoe zouden wij, zo denken sommigen, ons hoofd vermoeien met een waarheid, die door voorname en geleerde mensen wordt betwist? Waarlijk, vrienden, er is nauwelijks een fundamentele waarheid in de godsdienst, die niet door de duivel en zijn instrumenten is betwist geworden. Als wij de waarheid, die tegengestaan en betwist wordt, niet willen vasthouden, moeten wij de waarheid helemaal loslaten. Neen, hoe meer Christus en Zijn waarheid worden tegengestaan, hoe meer wij voor Christus en de waarheid moeten staan.
- (2.) Wij moeten de geringste waarheid vasthouden, en daarin volharden, zullen wij standvastig zijn in het geloof. Die maar een deeltje van de waarheid kan loslaten, zal van de gehele godsdienst kunnen scheiden. Gelijk de ware gehoorzame acht slaat op al Gods geboden, zo heeft de ware gelovige betrekking op al Zijn waarheden. De geringste waarheid Gods is een straal van de oneindige Waarheid, en hij, die de geringste waarheid van Christus niet vasthoudt, zal in een dag van beproeving voor de waarheid niet één waarheid aankleven.

4e Wij zouden in de vierde plaats onderzoeken; Wat deze standvastigheid in het geloof uitsluit. Wij antwoorden hierop, dat het onder andere, de volgende acht bijzonderheden uitsluit.

1. Het sluit uit, dat men op het gezicht van het kruis bezwijkt: (Spr. 24:10) "Vertoont gij u slap ten dage der benauwdheid, uw kracht is nauw," (of volgens de Engelse overzetting) "Indien gij bezwijkt in de dag des tegenspoeds, uw kracht is klein." Soms is het gezicht van het kruis, dat nog ver is, veel verschrikkelijker dan wanneer het dichtbij is; velen zijn bezweken als zij het kruis van ver zagen, die zich verblijd hebben toen het tegenwoordig was. Petrus was niet zo nabij het kruis, toen zijn Meester nog slechts voor de Joodse raad stond, maar hij zag het in het verschiet, en hij bezweek en viel, toen een onnozele dienstmaagd hem aansprak; doch ziet eens hoe vrijmoedig hij was, toen hij zelf voor de raad stond; toen bezweek hij niet, maar hij en de andere apostelen gingen heen van het aangezicht van de Raad, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest om Zijns Naams wil smaadheid te lijden (Hand. 5:29, 41). Hoe meer

van nabij het kruis van Christus gezien wordt, hoe lieflijker het is, en hoe dichter wij er bij komen, hoe lichter het wordt. Door deze standvastigheid echter, wordt dit bezwijken op het gezicht van het kruis uitgesloten: hoe meer standvastigheid, hoe minder bezwijking.

2. Deze standvastigheid in het geloof sluit twijfeling en aarzeling uit, aangaande de waarheid, daar men voor opkomt en die men aankleeft in een tijd van beproeving: "Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd." Een mens zal nooit datgene vasthouden, of daarvoor lijden, waarvan hij niet ten volle verzekerd is, dat het waarheid is. Ik daag u uit, in deze tijd van afval, zuiver voor de zaak van Christus te lijden, indien u niet kunt zeggen, dat u wezenlijk verzekerd bent, dat de Reformatie, leer, dienst, tucht en regering van de Kerk van ons land, het werk van God, en op Gods Woord gegrond is, en dat u daartegen niet de minste twijfel in uw hart hebt.

3. Deze standvastigheid in het geloof sluit een vermete verzekerdheid uit. Wij lezen van sommige vermete gelovigen (Joh. 2:24) aan wie Christus Zich niet toevertrouwde omdat Hij hen allen kende, hoe verrot van hart zij waren. Velen hebben een geloof, dat God niet tot zijn Vader, noch de Schrift tot zijn moeder heeft; het is een bastaardgeloof, dat geen echte vader noch een echte moeder heeft. Christus zal Zich aan zulke gelovigen niet toevertrouwen; zij verzekeren zichzelf, dat zij op Christus vertrouwen, maar Hij kent hen, dat zij niet te betrouwen zijn, en dat Hij en Zijn zaak bij hen niet vertrouwd zijn.

4 Deze standvastigheid in het geloof sluit uit, dat men weifelt, en met alle wind van leer als de vloed bewogen en omgevoerd wordt: (Ef. 4:14). Sommigen hebben dit jaar deze godsdienst, en een volgend jaar weer een andere; de ene godsdienst in dit, en een andere in dat gezelschap. Weliswaar kan het geloof van de gelovigen door verzoeken van de duivel en zijn instrumenten geschud worden, doch het wordt niet gebroken of uitgedreven. Hij houdt een hoge achting en eerbied voor die waarheid, die hij hoort betwisten, tegenstaan en bestrijden, en die hij nochtans niet genoegzaam kan verdedigen, evenals die vrouw, die zeide: "Al kan ik Christus niet verdedigen, ik kan mij wel voor Hem laten verbranden." Doch indien uw godsdienst met alle wind van verzoeking verandert, of met het getij van de tijden op en neer gaat, die godsdienst is geen cent waard.

5. Deze standvastigheid in het geloof sluit dubbelhartigheid en tweetongigheid uit: (Jak. 1:8) "Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen." Velen hebben een dubbel hart, twee aangezichten en twee tongen, en wanneer die dubbelheid bij Gods volk post vat, dan lijdt deze standvastigheid daardoor schade. Petrus leerde iets van die dubbelheid en veinzerij, waarover Paulus hem onder handen nam (Gal. 2:14). Sommigen hebben het ver gebracht in dit veinzen, om elke partij te behagen, maar hun, die niet recht en oprecht voor God zijn, zoveel in hun vermogen is en zover hun kennis strekt, zal hun voorzichtigheid tot een ramp worden; hun listigheid zal hun die uit omzichtigheid de zaak van Christus verlaten, nooit een dekmantel zijn voor hun meinedigheid.

6. Deze standvastigheid in het geloof sluit alle meegaandheid met de stroom van de tijd uit. Verder te gaan dan het geweten toelaat is een schipbreuk lijden van het geloof en een goed geweten (1 Tim. 1:19). De vleselijke rede zegt: "Ga met uw tijd mee; houdt u aan wat de meerderheid vaststelt, wat het ook is, het is gevaarlijk anders te handelen"; doch God zegt: Houdt het geloof en een goed geweten; dat is een veilige weg: "Wie in oprechtheid wandelt, wandelt zeker."

7. Deze standvastigheid in het geloof sluit uit, dat men zondig stilzwijgt, wanneer de zaak en het belang van Christus onze getuigenis vereist: (Jes. 62:1) "Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om

Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn", zegt de profeet. De wachters op haar muren wordt bevolen niet te zwijgen, maar uit de keel te roepen, en hun stem te verheffen. Er zijn sommige schriftuurplaatsen, zoals onder andere deze, waarover velen in onze dagen hun nek schijnen te zullen breken: (Amos 5:13) "Daarom zal de verstandige op die tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn." Welaan, zeggen sommigen in hun praktijk, wij zullen geen woord voor de waarheid spreken, al wordt zij nog zo tegengestaan; wij zullen geen aanmerking maken op enige synodale wet, al is die nog zo in strijd met de Schrift en onze bezworen belijdenis. Doch God heeft nooit iemand gemachtigd, overeenkomstig zijn roeping, bekwaamheid en standplaats zo te zwijgen, dat hij niet zal spreken tegen de boosheden en de dwalingen van de tijden. Dit zou onbestaanbaar zijn met Zijn plechtige geboden aan Zijn wachters, om het volk getrouw te waarschuwen, als zij niet schuldig willen zijn aan hun bloed. Als God gezegd heeft, dat Hij de twist van Zijn verbond zal wreken, dan zullen, dunkt mij, in het bijzonder wij, die u het Evangelie prediken, niet getrouw bevonden worden, als wij u niet waarschuwen, dat ons land in gevaar is van de toorn Gods, zolang er nog een wet of reglement in de kerk is, in strijd met ons Nationaal Verbond en onze zuivere Belijdenis. Nooit zal een verdraaide tekst een voldoende dekmantel zijn, om ons te dekken tegen de schuld van zondig stilzwijgen.

8. Deze standvastigheid in het geloof sluit alle zondig redeneren en redetwisten over bekende waarheid uit. Wij lezen, in 1 Tim. 6:5, van verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn. Mensen, die bekende waarheden tot een stof van betwisting maken, zullen nooit standvastig zijn; indien de waarheid voor hen geen zaak wordt, die boven alle betwistbaarheid staat. Helaas! Al de dierbare waarheden van God, zelfs sommige, die in ons land nooit een punt van betwisting waren, worden heden ten dage betwist. Het is in de tijd van de hervorming nooit een punt van geschil geweest, daarover is nooit getwist, of leraars door de roeping en toestemming van de gemeente aan haar verbonden waren, doch nu is dit een betwistbaar punt geworden, hoewel wij er in de Schrift de krachtigste bewijsgronden voor hebben. In Hand. 1:23 hebben wij een bewijsgrond voor de gehele Kerk, afgeleid uit het meerdere tot het mindere, dat de apostel door de gemeente werd gekozen, zover bestaanbaar was met zijn onmiddellijke verkiezing van God, zoals het ambt vereiste. De gemeente toch stelde er twee, uit welke God er één zou verkiezen, die Hij had uitverkoren. Indien zij zodanig handelden in de verkiezing van een buitengewone ambtsdrager, veel meer behoren de leden van de gemeente dat recht te hebben ten opzichte van een gewone ambtsdrager. In Hand. 6:3 hebben wij een bewijsgrond uit het mindere tot het meerdere, in de verkiezing van diakenen. Gelijk in het vorige voorbeeld de hoogste ambtsdragers niet door God werden verkozen zonder de gemeente, zo ook kon hier de laagste ambtsdrager niet door de apostelen worden verkozen, maar moest dit door de gemeente geschieden. Men zou kunnen denken, dat de apostelen even goede beoordelaars waren. Als echter de leden van de gemeente hen moeten verkiezen, die voor de armen moeten zorgen, dan hebben zij veel meer belang bij de verkiezing van hen, die hun zielen moeten verzorgen. In Hand. 14:23 hebben wij een heldere bewijsgrond in het voorbeeld, dat de apostelen in elke gemeente, met het opsteken van de handen door de leden van de gemeente, ouderlingen verkozen, die zij met bidden en vasten de Heere aanbevalen, in Wie zij geloofd hadden. In Jakobus 2, de eerste verzen, worden deze gronden door de apostel bekrachtigd als hij, in geestelijke zaken, alle aanneming des persoons in het aanzien van de man met een gouden ring aan de vinger, en in een sierlijke kleding veroordeelt; daarmee te kennen gevend, dat geen tijdelijke rijkdom of erfelijkheid iemand recht kan geven op enig geestelijk voorrecht, evenmin als aards goed iemand recht kan geven op de hemel. Dientengevolge kan iemand krachtens een aards erfrecht, als zodanig, enig recht boven anderen hebben om leraars voor een gemeente te verkiezen, dat een geestelijk voorrecht is, dat betrekking heeft op onsterfelijke zielen. De leraars zelf hebben geen recht heerschappij te voeren over het gewetens van de mensen, veel minder hebben zij macht, krachtens welke wet

ook, iemand, krachtens tijdelijk erfrecht of aardse voorrang, heerschappij te doen voeren over het erfdeel des Heeren. Hoewel de Schrift dit zo duidelijk verklaart, en het een van de in het Verbond vastgelegde beginselen is, nochtans wordt dit nu als een betwistbaar punt beschouwd.

Ja, het wordt nu als een betwistbaar punt beschouwd, of Christus de Allerhoogste God is, hoewel Hem in de Schrift al de grote namen van God al de heerlijke eigenschappen Gods, al de wonderlijke werken van God, en alle aanbidding, die men alleen aan God verschuldigd is, worden toegeschreven. Het wordt nu betwist, of er enige noodzakelijkheid is voor een goddelijke, bovennatuurlijke openbaring, of niet het licht van de natuur, zonder de Schrift, genoegzaam is tot zaligheid. In één woord, de voornaamste punten in de godsdienst, onder andere ook, of onze nationale verbonden bindend voor ons zijn, worden als betwistbare punten beschouwd.

Doch, standvastigheid in het geloof sluit alle zondig twisten over bekende waarheden uit. Wanneer geloofszaken in betwistbare geschilpunten worden veranderd, dat is een duidelijk bewijs van de onstandvastigheid en ongestadigheid van de tijden. Als wij willen stilzitten, en standvastige Christenen willen zijn, dan moeten wij bekende waarheden in ons hart besluiten als zaken, die boven allen twijfel verheven zijn. Het betwisten van bekende waarheden is een zonde, die even verderfelijker is, als het begaan van bekende zonden, en het verzuimen van bekende plichten, of het nalaten van bekende geboden. Zo zien wij, wat deze standvastigheid van het geloof uitsluit. Het vermelden van deze dingen toont duidelijk aan, dat onze sterkte gelegen is in stilzitten, in standvastig en vaststaande in het geloof te zijn. Waar weinig standvastigheid is, daar is weinig veiligheid.

5^e Wij zouden verder nagaan wat deze standvastigheid in het geloof tot gevolg heeft. Ik zal dit punt beschouwen: 1. Met betrekking tot het voorwerp. 2. Met betrekking tot de oefening van deze standvastigheid in het geloof. Het eerste zal betrekking hebben op hetgeen waarin wij standvastig moeten zijn, wanneer wij vaststaan in het geloof. En het tweede hierop: Hoe wij bevestigd moeten zijn.

[1.] Wat heeft deze standvastigheid tot gevolg met betrekking tot het voorwerp. Wij zullen hier de volgende tien bijzonderheden opnoemen.

1. Standvastigheid in het geloof heeft ten gevolge, met betrekking tot het voorwerp waarin wij standvastig moeten zijn: standvastigheid ten opzichte van onze beginselen. Hierom worden wij vermaand het geloof in een goed geweten te houden (1 Tim. 1: 19); deze twee, het geloof en een goed geweten maken een recht beginsel uit. Het voorwerp van een recht beginsel is de waarheid, welke het voorwerp van het geloof is. Het onderwerp van een recht beginsel is het geweten, en wel een goed geweten, een geheiligd geweten; die twee moeten samengaan: "Het geloof houden, en een goed geweten." Dwaling gaat zelden met heiligheid gepaard: geloof en geweten gaan wel samen. Velen voegen ze zeer goddeloos samen door er bij te zweren, slechts weinigen voegen ze godsdienstig samen en houden ze samen vast. De Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof (1 Tim. 4:1). Wij weten niet wat ons zal overkomen, maar het zou kunnen zijn, dat wij ons nog schamen over deze waarheden, die wij nu toestemmen en goedkeuren, gelijk sommigen zich heden ten dage schamen over onze oude door verbond beëdigde beginselen.

2. Standvastigheid in het geloof heeft standvastigheid met betrekking tot de beloften ten gevolge. Wij zien, dat David de belofte aangrijpt: (Ps. 60:8) "God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen." Hij ziet, dat de goedertierenheid, waarheid en heiligheid Gods zich verpand hebben, dat de belofte, zal vervuld worden. Nu, wij behoren vast te staan in het geloof daarvan. Menigmaal nemen wij de belofte aan, en op de eerste verzoeking werpen wij haar weer weg: doch wij moeten de belofte vasthouden, zoals wij het ons leven doen,

zeggende: "Heere, op Uw Woord heb ik gehoopt. Gedenk des woords tot uw knecht gesproken op hetwelk Gij mij hebt doen hopen." Wij moeten het goede verwachten uit kracht van de belofte.

3. Standvastigheid in het geloof heeft standvastigheid ten gevolge in de betrekking waarin wij tot God staan, en Hij tot ons staat. De Kerk houdt het geloof hiervan vast: Mijn liefste is mijne, en ik ben Zijne" (Hoogl. 2:16) "Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij" (Hoogl. 7:10). Zij zegt het achteruit en vooruit: "Hij is de mijne en ik ben de Zijne: en ik ben de Zijne, en Hij is de mijne." Standvastigheid in het geloof hiervan is een eerste vereiste, wanneer de vijanden zeggen: "Waar is uw God?" Welk meerder recht hebt u op Hem dan anderen?

4. Standvastigheid in het geloof heeft standvastigheid in de plicht ten gevolge, namelijk in de plicht van de tijden, in de tegenwoordige plicht, waartoe God roept in Zijn tegenwoordige bedelingen; gelijk van Issaschar geschreven staat, (1 Kron. 12:32) dat zij ervaren waren in het verstand van de tijden, om te weten wat Israël doen moest. Van velen van onze kan gezegd worden, wat Christus van de Farizeeën zeide, (Matth. 16:13) dat zij het aanschijn van de hemel wisten te onderscheiden, maar dat zij de tekenen van de tijden niet konden onderscheiden. Wij zijn in vele dingen ervaren, behalve in onze tegenwoordige plicht. Hij echter, die bevestigd is in de kennis van de tegenwoordige plicht, zal het, al zijn er nog zoveel gevaren in de weg, op de plicht wagen, en het gevaar de voet op de nek zetten. Zo zeide Jezus tot Zijn discipelen: (Joh. 11:7, 9) "Laat ons wederom naar Judea gaan. De discipelen antwoordden: Rabbi, de Joden hebben u nu onlangs gezocht te stenigen, en gaat Gij wederom derwaarts? Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in de dag? Indien iemand in de dag wandelt, zo stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld ziet." Hij wil zeggen: Ik heb twaalf uren om te wandelen en die zijn nog niet om; er is geen vrees voor gevaar zolang mijn dag niet voorbij is;" laat de plicht niet worden verzuimd, omdat er gevaar te verwachten is. Het gevaar is veelmaals in onze ogen van grotere omvang, dan de plicht; doch als wij Christus volgen, dan zal de plicht in ons oog van meer gewicht zijn, dan het gevaar.

5. Standvastigheid in het geloof heeft ten gevolge, dat wij vaststaan in ons besluit om volgens de plicht te handelen. Toen Josua met Israël handelde, van welke hij de leidsman was, en hen trachtte te bevestigen in hun besluit om de Heere te dienen, zeide hij:(hoofdstuk 24:14,15) "Kiest u heden wien gij dienen zult, hetzij de goden, welke uw vaders, die aan de andere zijde van de rivier waren, gediend hebben, of de goden van de Amorieten in welker land gij woont; maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen de Heere dienen." Hij wil zeggen: "Legt uw hand op uw hart, en kiest u wie u wilt dienen; maar mijn besluit staat vast, ik zal de Heere dienen." David spreekt ook in zo'n standvastigheid: "Ik heb gezworen en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de rechten Uwer gerechtigheid."

6. Standvastigheid in het geloof heeft ten gevolge, standvastigheid in onze moed, en vrijmoedigheid om Christus voor de wereld te belijden, wanneer anderen Hem verloochenen, Het is een ontzaglijk woord: (Matth. 10:32,33) "Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, die zal ik ook belijden voor Mijn Vader, die in de hemelen is. Maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, die zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader Die in de hemelen is." Het is tot lof van Daniël aangetekend, dat, toen hem verboden werd tot God te bidden, hij niet bevreesd werd, maar Hem openlijk aanbad, met open vensters tegen Jeruzalem aan. Niettegenstaande een koninklijk gebod en besluit getekend was, dat al wie in dertig dagen een verzoek zou doen van enige god of mens, behalve van koning Darius, in de kuil van de leeuwen zou geworpen worden, bad Daniël tot God, ganselijk gelijk hij voor deze gedaan had. Men zou kunnen denken, dat hij evengoed met gesloten vensters had kunnen bidden, zonder

zich door zo'n omstandigheid bloot te geven; doch wanneer de omstandigheden van een getuigenis en belijdenis tot verheerlijking van God strekken, en het nalaten onder die omstandigheden tot oneer van God zou zijn, en de vijand zou bevredigen, dan moeten zij worden volgehouden. Daarom zegt men wel: "Wie niet onder alle omstandigheden een belijder zijn, zal nooit een martelaar wezen."

Standvastigheid in het geloof heeft ten gevolge, dat men standvastig zal zijn in de strijd tegen de zonde, en dat men, in oude en nieuwe overwinningen, die men over de zonde behaald heeft, niet verliest wat men gearbeid heeft: (2 Joh.: 8) "Ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben," of, "hetgeen wij gewonnen hebben," zoals het ook kan gelezen worden. Moeten wij niet dikwijls zeggen: wat wij in de voormiddag gewonnen hebben, verliezen wij in de namiddag; de overwinning, die wij in de avond over de zonde hebben behaald, is in de morgen weer verloren gegaan; of, wat wij in de morgen hebben gewonnen, zijn wij 's avonds weer kwijt. Misschien hebt u niet lang geleden enig terrein gewonnen op uw wereldsgezindheid; iets gewonnen op uw hartstocht, of op uw begeerlijkheden; doch, helaas! u hebt alles weer verloren. Wat is het nodig, dat wij voor onszelf toezien, dat wij standvastig zijn in onze strijd tegen de verdorvenheden. standvastig in de overwinningen, die wij over onze begeerlijkheden hebben behaald, ook vast te houden.

8. Standvastigheid in het geloof heeft ten gevolge, dat wij, zover dat mogelijk is, standvastig zijn in onze geestelijke gestalte. Wel is waar, er is niets ter wereld meer veranderlijk; wie kan over een gestalte van gemeenschap met God spreken, die acht dagen duurt? Wat zeg ik? Die acht uren duurt? Het is een zeer zeldzaam iets; nochtans behoort er naar gestreefd te worden, en de middelen om een geestelijke gestalte te behouden moeten worden in acht genomen, in het bijzonder in de tussenpozen van de plicht, niet alleen door geestelijke gesprekken, maar ook door geestelijke zuchtingen. "Bidt zonder ophouden," zegt de apostel; dat wil volgens sommigen zeggen: Tracht steeds in een biddende gestalte te blijven.

9. Standvastigheid in het geloof heeft vastheid in geestelijke kennis ten gevolge. Dit geeft moed in onvaste en gevaarlijke tijden. Paulus zegt, over zijn lijden sprekende: (2 Tim. 1:12) "Om welke oorzaak ik deze dingen lijd, maar word niet beschaamd. Want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag." Zo mag ook een gelovige zeggen: "Ik weet hoe ik met Hem heb verkeerdt, en welke zaken ik Hem heb toevertrouwd, ik weet welke ontmoetingen ik met Hem heb gehad, welke Bethel bezoeken Hij mij heeft gebracht, en welke Pniël gezichten ik van Hem heb gehad." Tijden van beproeving zullen misschien uw bevindingen schudden, en de dood zal ze op de proef stellen, en misschien twintig bevindingen tot een of twee terugbrengen; daarom hebben wij nodig daarin vast te staan en bevestigd te zijn.

10. Standvastigheid in het geloof heeft standvastigheid in alle andere genaden van de Geest tot gevolg. Het veroorzaakt standvastigheid in onze liefde en genegenheid tot Christus en Zijn waarheid. De gemeente van Efeze wordt berispt omdat zij haar eerste liefde had verlaten (Openb. 2:4). O waar is die liefde, die u eens tot Christus en Zijn weg had? Als wij standvastig waren in het geloof, zouden wij ook vaststaan in onze liefde tot Christus en Zijn zaak. Het heeft standvastigheid ten gevolge in onze blijdschap, zodat wij ons in Christus Jezus verheugen: Hoewel de vijgenboom niet zal bloeien, nochtans zal ik in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils." Het geeft standvastigheid in onze hoop: (Kol. 1:23) "Indien gij maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hoop van het Evangelie." Wat het anker voor het schip is, is de hoop voor de ziel: hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels, en, evenals Mozes, op de vergelding des loons ziet, in verwachting levende van het hemels Kanaän, en in dit gezicht verkiezende liever

met de lijdende Israëlieten kwalijk gehandeld te worden, dan de schatten in Egypte te hebben. Het heeft standvastigheid in onze ijver ten gevolge. Velen zijn als Gallio, zij trekken zich geen van deze dingen aan, of God of Baäl regeert, of Dagon of de ark wordt opgericht; zij volgen de godsdienst, die het meest in trek is; zij zijn als Ruben ongestadig als water, zij zijn de voortreffelijksten niet. Doch standvastigheid in onze ijver voor God en Zijn zaak is altijd plicht, voornamelijk in tijden van groot gevaar; al zou het ons het leven kosten, of ons bestaan, het zal tenslotte winst zijn.

(2) Wij zullen nu nog nagaan, wat deze standvastigheid ten gevolge heeft met betrekking tot de oefening van deze standvastigheid, of de plicht van vast te staan.

1. Deze plicht van standvastigheid heeft ten gevolge en gaat gepaard met genade in het hart, als de overheersende vaststeller van de ziel: (Hebr. 13:9) "Het is goed, dat het hart gesterkt wordt door genade." Genade moet in die oefening de overhand hebben, in het hart vast te stellen in de dag van de benauwdheid en verzoeking. Waar weinig genade is, daar is veel ebben en vloeien in de godsdienst.
2. Deze plicht van standvastigheid heeft een onbeweeglijke beweging ten gevolge, een voortdurende beweging, nochtans altijd onbeweeglijk: (1 Kor. 15: 58) Zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren; het woord betekent: altijd in beweging en nochtans nooit bewegende; dat is, altijd zich bewegende binnen de kring van de plicht, die God hem heeft aangewezen, maar nooit buiten de palen, die God gesteld heeft.
3. Deze plicht van standvastigheid heeft een voortdurende waakzaamheid ten gevolge: "Waakt, staat in het geloof. Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle." Wij behoren te waken in de gebed, en waakzaam te zijn, dat wij de waarheid, die wij kennen, ook beoefenen; elke nieuwe ontdekking van de waarheid, moet ons opnieuw werkzaam maken in die te beoefenen. Wij behoren te waken tegen de zonde, in het bijzonder tegen de zonde van een tijd van afwijking, waarin meinedigheid gevernist wordt met de naam van voorzichtigheid.
4. Deze plicht van standvastigheid heeft ten gevolge en gaat gepaard met dagelijkse vernieuwde werkzaamheden van het geloof, tot de Heere Jezus Christus: (1 Petrus 2:4) "Tot welke komende, als tot een levende steen; ja ook, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis." Hier wordt gesproken van een opnieuw komen; de standvastige Christen zoekt elke dag opnieuw houvast te krijgen aan Christus, en Hem vaster aan te grijpen, opdat de vorige greep en een vorig houvast hem niet ontglippen.
5. Deze standvastigheid gaat gepaard met een dagelijks zuigen aan de borsten van de Schrift, om daardoor geestelijk te groeien en versterkt te worden: (1 Petrus 2:2) "Als nieuwgeboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen." De standvastige Christen zal dagelijks een voorraad van Schriftuurplaatsen en een schat van waarheden in zijn hart opleggen, opdat, wanneer de duivel het geschut van zijn verzoeken tegen hem opstelt, hij klaar mag zijn, om met het geschut van de Schriftteksten op hem los te branden, zoals ook Christus deed, zeggende: "Daar is geschreven", en daarmee de duivel te verslaan en de sterkgewapende uit het veld te slaan.
6. Deze plicht van standvastigheid heeft een lijdzaam wachten ten gevolge, tot de bestemde tijd van de belofte vervuld is: (Hab. 2:3) "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achter blijven." De Heere houdt dikwijls het een of ander dierbaar woord van de belofte terug, om het aan Zijn vrienden te vervullen, wanneer zij in een droevige ure van beproeving en verzoeking komen: (Openb. 3:10) "Omdat gij het

woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit het ure der verzoeking." Misschien zal Hij zich niet vertonen, voordat het duistere uur komt. God beloofde Israël uit Egypte te zullen verlossen, doch de Heere hield de vervulling van de belofte terug, totdat zij aan de Rode Zee waren, en daar liet Hij in hun beker vloeien: "De Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet wederzien in der eeuwigheid." Acht het niet vreemd, als de vervulling van een lieflijke belofte voor u bewaard wordt, totdat u voor een Rode Zee staat. Israël zou nooit de zoetheid van de belofte gekend hebben, als een Rode Zee het hun niet ontdekt had. God heeft wonderlijke wegen om Zijn Woord te vervullen door vuur en water.

7. Deze plicht van standvastigheid heeft een voortdurende strijd ten gevolge; een strijden van de goede strijd van het geloof, een aandoen en een aanhouden van de gehele wapenrusting Gods; en (Ef. 6:16) "Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen van de boze zult kunnen uitblussen." Wanneer het er naar lijkt dat de duivel met zijn vurige pijlen het gehele huis in vlam zal zetten, moeten wij even snel water uit het Woord van God aandragen, en dat in het vuur werpen om het te blussen. Ja het geloof heeft niet alleen de wateren uit het heiligdom om die in de vlammen te werpen, maar ook het bloed des verbonds, het bloed van Christus, om het vuur uit te blussen: "Wij overwinnen door het bloed des Lams." De gelovige kan gaan, waar de verzoeker niet kan naderen, namelijk, in het Heiligdom door het bloed van Jezus; of, tot God, door Jezus Christus, om aangedaan te worden met kracht uit de hoogte.
8. Deze plicht van standvastigheid heeft ten gevolge, een leven op de onzienlijke dingen, totdat wij krijgen de dingen die gezien worden: (2 Kor. 4:18) "Omdat wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet. Want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig." Hoe hield Mozes het uit, toen hij verkoos met het volk van God verdrukt te worden? Wel, hij hield zich vast als ziende de Onzienlijke (Hebr. 40:27). De zichtbare dingen nemen bij ons de meeste ruimte in, maar het zijn de meest veranderlijke dingen; daarom zijn, in tijden van beproeving, temidden van alle uitwendige wisselingen, zij er het best aan toe, die het meest zien op de dingen, die men niet ziet, die eeuwig en onveranderlijk zijn.
9. Deze plicht van standvastigheid heeft, voornamelijk in zware tijden, ten gevolge, dat men het kruis opneemt, en toch het zwaarste daarvan aan Christus overlaat. Het kruis van Christus is als het juk van Christus, waarvan Hij zegt (Matth. 11:30) "Mijn juk is zacht, en mijn last is licht." Wij moeten het niet op ons nemen, om het gewicht en de last daarvan te dragen, maar wij moeten het opnemen en de zwaarte daarvan op Christus leggen, Die ons dat beveelt, zeggende: (Ps. 55:23) "Werpt uw zorg op de Heere, en Hij zal u onderhouden." Onze Heere eist nooit van ons, dat wij een last zullen opnemen met een ander doel dan, dat wij die op Zijn schouders zullen leggen, die de grote Lastdrager is. Wanneer Hij ons tot de krijg roept, is het op Zijn kosten; daarom als wij enig geloof hebben, behoeven wij niet bevreesd te zijn voor het kruis van Christus. Het is eerder stof van blijdschap: (Jak. 1:2) "Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt." Het is een stof van roem: (Gal. 6:14) "Het zij ver van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heeren Jezus Christus." (Rom. 5:34) "Wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt; en de lijdzaamheid beleving, en de beleving hoop.
10. Deze plicht van standvastigheid in het geloof, in zware, gevaarvolle tijden, heeft ten gevolge, dat men in het geloof blijft in tijden van benauwdheid. Jezus dan zeide: "Indien gij in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen. En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken" (Joh. 8:31, 32). Wie zal het meest vrij zijn in tijden van beproeving? Hij, die het nauwgezetst leeft, die het standvastigst in het geloof blijft. In dit blijven in het geloof in een dag van de benauwdheid is vierderlei werk van het geloof.

(1). Het is het werk van het bevestigd geloof een nieuwe maaltijd te nemen op een oude bevinding. Een mens komt soms in een wildernis waar niets te krijgen is dan honger en gebrek. Hij gaat zitten en speurt rond, of hij iets kan vinden tot zijn onderstand, en opeens komt hem te binnen wat hij vroeger heeft genoten, een bevinding van twintig, dertig jaren geleden, en het is hem als een maaltijd, hij zegt: wegens alles, dat gekomen en dat voorbij is, zal ik gedenken, "dat de rechterhand des Allerhoogste verandert; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermon; ik zal de daden des Heeren gedenken; ja, ik zal gedenken van Uw wonderen van oudsher." Het is het werk van het geloof, in de dag van de benauwdheid, een nieuwe maaltijd te nemen op een oude belofte, evenals Jakob deed, (Gen. 30:12) toen hij zeide: "Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij u weldoen; en nu, gedenk des woords tot uw knecht gesproken, waarop Gij mij hebt doen hopen."

(2.) Het is het werk van het bevestigd geloof, in tijden van benauwdheid, zich op de heuvel van moeilijkheden en benauwdheden neer te zetten, en dat lieflijk lied te zingen: "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, en er geen rund in de stalling wezen zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, ik zal van vreugde opspringen in de God mijns heils." "Hoewel mijn huis also niet is bij God", hoewel mijn hart niet also bij God is, als ik wel zou wensen, "nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust"

(3) Het is het werk van het bevestigd geloof, in een dag van benauwdheid en verberging, soms van enkele algemene betrekkingen op God, als een grond van het geloof gebruik te maken, totdat het een meer bijzondere betrekking krijgt om daarop te weiden: (Psalm 119:73) "Uw handen hebben mij gemaakt en bereid; maak mij verstandig, opdat ik uw geboden lere. Uw handen hebben mij gemaakt en bereid." Wel, kan niet elke verworping hetzelfde zeggen? Dat is zo, maar die kan het niet als een grond aanvoeren, om daarop te begeren: "Maak mij verstandig, opdat ik uw geboden lere." Zo ook (in Ps. 22:10, 11): "Gij zijt het immers, Die mij uit de buik hebt uitgetogen." Wel, wat doet dat er toe? Dat laat hij er op volgen: "van de buik van mijn moeder aan zijt Gij mijn God." Het geloof maakt gebruik van een algemene betrekking, totdat het een meer bijzondere betrekking krijgt om er op te pleiten.

(4.) Het is het werk van het geloof bemoediging te trekken uit ontmoedigingen. Wat is ontmoedigender dan, dat men een hond genoemd wordt, nochtans wordt die arme vrouw er uit bemoedigd; (Matth. 15:27) En zij zeide: Ja Heere, doch de hondkens eten ook van de brokjes, die daar vallen van de tafel hunner heren." Hiskia trekt zelfs bemoediging uit de onderdrukking: (Jes. 38:14) "o, Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg." David haalt bemoediging uit de grootheid van zijn zonde (Ps. 25:11) "Om Uws Naams wil, Heere, zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot." Hij voert een pleitgrond aan uit zijn zwakheid: (Ps. 6:3) "Zijt mij genadig, Heere, want ik ben verzwakt." En soms uit zijn ellende en noodduft: (Ps. 40:18), "Ik ben wel ellendig en noodduftig, maar de Heere denkt aan mij." Het bevestigd geloof zal uit schuld een pleitgrond ontlenen voor vergeving; uit onreinheid, een pleitgrond voor reiniging; uit krankheid een pleitgrond voor genezing, enz.

(5.) Het is het werk van het bevestigd geloof de gevolgtrekkingen van het ongeloof te betwisten en te ontkennen. De gevolgtrekkingen van het ongeloof zijn: (Ps. 77:8, 9, 10) "De Heere zal u verstoten; de Heere zal voortaan niet meer goedgunstig zijn; Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op; Zijn toezegging heeft een einde; Hij heeft vergeten genadig te zijn, Hij heeft Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten." Doch het geloof betwist deze gevolgtrekkingen, en zegt: "Zal dan de Heere in eeuwigheid verstoten? En voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt

Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Het bestrijdt die gevolgtrekkingen, het betwist en ontkent die: (vers 11) "Daarna zeide ik: Dit krenkt mij, maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert. (of volgens de Engelse overzetting: Dit is mijn zwakheid; ik zal de jaren van de rechterhand des Allerhoogsten gedenken.) Ik zal de daden des Heeren gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van oudsher." Wanneer het geloof daar komt, dat 't het besluit, dat het ongeloof trekt, ontkent en afwijst, dan is het, als het ware, boven op de berg, en het heft een triomflied aan: "Ik zal de daden van de rechterhand des Allerhoogste gedenken, en Zijn wonderen van oudsher."

(6.) Het is het werk van het bevestigd geloof, in een dag van geloofsbeproeving de ziel te doen herleven en op te beuren, wanneer de verzoeking haar in de modder heeft geworpen. David viel voor die verzoeking, die ontleend was aan de voorspoed van de goddelozen en de tegenspoed van de vromen, en zegt: (Ps. 73:13) "Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd, en mijn handen in onschuld gewassen, omdat ik de gehele dag geplaagd ben, en mijn bestraffing is er alle morgens." Doch toen hij door het geloof in Gods heiligdom mocht ingaan, herstelde hij zich, en hij zeide: "Toen was ik onvernünftig en wist niets; (of volgens de Engelse overzetting zo dwaas en onwetend was ik) ik was een groot beest bij U. Ik zal dan gedurig bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen. Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de rotssteen mijns harten, en mijn deel in eeuwigheid." Zo zien wij wat deze standvastigheid in het geloof ten gevolge heeft en wat daarmee gepaard gaat. Wij zullen nu overgaan tot ons volgende of derde punt, en

III. Aantonen, dat deze standvastigheid en bevestiging in het geloof, in zware tijden, de sterkte en veiligheid van het volk is. Om dit punt te openen zal ik overwegen: 1^e Het kwaad en het nadeel van onstandvastigheid. 2^e Het goede en het voordeel van standvastigheid in het geloof.

1^e Het kwaad en het nadeel van onstandvastigheid en onvastheid blijkt uit de volgende bijzonderheden.

1. Onstandvastigheid in het geloof is hatelijk in de ogen van God, Die zegt: (Hebr. 10:38) "Zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen." Het tergt God om de mensen te verwerpen, en hen uit Zijn mond te spuwen. En waarom dat? Omdat,
2. Onstandvastigheid in het geloof een zonde is onder zeer verzwarende omstandigheden. Het is een zonde tegen kennis: "Die dienstknecht, welke geweten heeft de wil zijns heren, en zich niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden", Het is een zonde tegen belijdenis en verbintenissen, hetzij nationaal of persoonlijk, in de doop en het avondmaal. Het is een zonde tegen grote liefde en goedertierenheid.
3. In onstandvastigheid in het geloof is vreselijke afgoderij ingewikkeld, Wanneer wij, door ongeloof, de Springader des levenden waters verlaten, houwen wij ons bakken uit, gebroken bakken, die geen water houden.
4. Onstandvastigheid in het geloof is de grootste smaad; het is een verlaten van God na bevinding. Velen hebben een belijdenis van het geloof, die iets gesmaakt hebben van de zoetheit van de wegen Gods, die nu de zonde en de begeerlijkheden de voorkeur geven. Wat werpt dit een smaadheid op God!
5. Onstandvastigheid in het geloof is erger de goddeloosheid: (2 Petrus 2:21, 22) "Want het ware hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, die gekend hebbende, wederom afkeren van het heilig gebod, dat hun overgegeven was. Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord gezegd wordt: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel: en: De gewassen zeug tot de wenteling in het slijk." Onstandvastigheid

is het voorportaal van afval; waar deze geheel is, is het erger dan goddeloosheid; want het is een grotere zonde Christus te herroepen, dan Hem af te wijzen.

6. Onstandvastigheid tergt God om een volk een scheidbrief te geven. Het is een zonde, die scheiding maakt tussen God en hen; het is rechtvaardig, dat God hen verwerpt, wanneer zij Hem verwerpen. En wee een volk wanneer God van hen geweken is:

2° Wij zouden verder spreken over het goede en het voordeel van standvastigheid en bevestiging in het geloof, en daaruit zal blijken, dat stilzitten en blijven in het geloof de sterkte van een volk of een kerk is. Het voordeel van standvastigheid in het geloof zal in de volgende bijzonderheden duidelijk blijken.

1. Bevestiging in het geloof maakt een mens bekwaam voor God te werken (Jes. 40:31) "Die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen", en, (Eng. Overz. van Dan. 11:32) "Zij die hun God kennen zullen sterk zijn en heldendaden verrichten." Zij hebben sterkte, om voor Christus te doen. Als wij, door het geloof, in Christus blijven, zullen wij vrucht dragen tot lof van God.

2. Standvastigheid in het geloof stelt een mens in staat voor Christus te lijden en met Hem te blijven in Zijn verzoeking. Hierdoor wordt een Christen verzekerd, dat Hij met Christus zal erven. "Gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken. En Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft" (Lukas 22:28, 29). De lieden van de wereld menen, dat zij een slechte koop doen, die alles voor Christus in de waagschaal stellen, doch toont mij waar zo'n schone koop te doen is, die zo alles voor tijd en eeuwigheid goedmaakt.

3. Standvastigheid in het geloof stelt een mens in staat voor Christus te sterven, als bij daartoe geroepen wordt: (Hand. 21:13) "Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus." Paulus' vrienden weenden, omdat hij opging naar Jeruzalem, waar banden en gevangenis hem wachtten, maar hij zeide: "Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus:" Ik stel evenzeer prijs op mijn leven, als u, doch wanneer ik heb te kiezen tussen mijn leven en de Heere des levens, dan geef ik er mijn leven aan, al had ik duizend levens.

4. Standvastigheid in het geloof stelt een mens in staat de duivel te verslaan; want door het geloof blussen wij zijn vurige pijlen uit en weerstaan wij hem, vast zijnde in het geloof. De satan zocht Petrus te ziften, doch Christus bad voor hem, dat zijn geloof niet mocht ophouden. Dit geeft te kennen, dat de duivel een zeef heeft, waarin hij zowel de leraars als het volk zift en want. Wij kunnen er zeker van zijn, dat hij de leraars en de Christenen nu in een zeef heeft, en dat hij ze zift en doorzeeft, en er zal zeer waarschijnlijk meer kaf dan koren onder ons gevonden worden. Doch wat hen betreft, die vaststaan in het geloof, bij hen zal de satan niet veel winnen met al zijn moeite, want zij zullen in staat zijn te overwinnen door het bloed des Lams en door het woord van hun getuigenis.

5. Standvastigheid in het geloof maakt, dat iemand het doel van beide het Woord en de roede verkrijgt, en het is het eind van die beide, ons in het geloof te bevestigen. Waartoe anders komt het Woord tot ons dan, opdat wij zullen geloven en in het geloof versterkt worden? Waartoe anders komt de roede dan, opdat het geloof door de beproeving zal versterkt en bevestigd worden? Iemand, die standvastig is in het geloof, ontvangt het voordeel van beide het Woord en de roede; zij zijn voor hem geen van beide vergeefs.

6. Standvastigheid in het geloof is een eervolle plicht en oefening; want het geloof is de kroon, en standvastigheid in het geloof is het houden van de kroon: (Openb. 3:11) "Ziet, ik kom haastelijk; houdt dat u hebt, opdat niemand uw kroon neme." Hij legt geen andere last op dan deze: "Hetgeen gij hebt, houdt dat totdat Ik zal komen" (Openb. 2:24 25).

7. Standvastigheid in het geloof bewijst, dat men een ware discipel is: (Joh. 8: 31, 32) "Jezus dan zeide tot de Joden. die in Hem geloofden: Indien gijlieden in Mijn Woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen. En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken." De mensen mogen zich als vrij beschouwen krachtens menselijke wetten en oorkonden, hoewel zij niet in de waarheid blijven; doch zij, die haar kennen en in haar blijven, zijn vrij krachtens een oorkonde van het hof van de hemel.

8. Standvastigheid in het geloof heeft invloed op onze wasdom in elke genade. Wij zullen nooit genade bij genade, bevinding bij bevinding, geloof bij geloof voegen, wanneer wij niet vaststaan in het geloof. "Het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe." Wanneer wij standvastig en onbeweeglijk zijn, dan zijn wij altijd overvloedig in het werk des Heeren. Wanneer wij niet krachtig roeien zullen wij met de stroom afdrijven.

9. Standvastigheid in het geloof is een bewijs van oprechtheid van het hart, evenals onstandvastigheid een blijk van geveinsdheid is: (Ps. 78:37) "Want hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond." Hun onstandvastigheid ontdekte, dat hun hart niet recht was met Hem. Nu, indien u vast en standvastig bent in het geloof, zal dit een bewijs zijn, dat uw hart recht met God is, en dat is de grote zaak.

10. Standvastigheid in het geloof maakt iemand nuttig in zijn geslacht. Al was hij alleen, toch zou hij nuttig zijn, evenals Noach, van wie God zeide: (Gen. 7:1) "Gaaf gij, en uw gehele huis in de ark; want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht in dit geslacht." Hoe nuttig was hij tot behoudenis van een overblijfsel! Elia stond alleen als profeet, en wat was hij in zijn tijd nuttig! Hij wordt de wagen Israël en zijn ruiters genaamd. Al was iemand die vaststaat in het geloof, nergens anders nuttig toe, dan om zijn tijd vrij te maken, dat was een zaak van belang voor het geslacht, zowel dat voorbij, als dat tegenwoordig, en dat toekomstig is.

In deze tijd, vrienden, is het nodig, onszelf vrij te maken van onze voorvaderen, die er niet meer zijn; van onze kinderen, die nu leven; en van ons nageslacht, dat nog komen moet. O vrienden, het is een zaak, die wij onszelf ernstig moeten afvragen: Zijn wij getrouw aan onze vaders, die voor ons geweest zijn? Zijn wij getrouw tegenover hen, die onze tijdgenoten zijn? En, zijn wij getrouw voor hen, die na ons zullen komen, wanneer wij tot stof zullen zijn wedergekeerd? Wat doen wij om onszelf vrij te maken van onze voorvaderen, die dag en nacht arbeidden om een bij verbond bekrachtigd Reformatiewerk daar te stellen naar het voorbeeld van Gods Woord, en het ons hebben toevertrouwd, en het ons zuiver en ongeschonden hebben nagelaten? Helaas! Hoe is dat werk onder onze handen bedorven en misvormd! Hoe heeft het nageslacht verraderlijk gehandeld met wat onze vaders ons hebben toevertrouwd! Wat doen wij om ons vrij te maken van het geslacht waaronder wij leven? Strijden wij voor het geloof, en voor de zaak van Christus tegen hen, die het verraden? Wat doen wij, om ons vrij te maken van ons nageslacht? Laten wij hun ook een zuiver en ongeschonden Reformatiewerk na? Of is het eerder vergif, in plaats van gezond voedsel, dat wij hun nalaten; prullen, in plaats van waarheid: rommel en schuim, in plaats van zilver en goud; vals geld, in plaats van goede gangbare munt?

11. In één woord, standvastigheid in het geloof is onze sterkte en veiligheid, omdat God Zelf, Christus Zelf, onze sterkte en veiligheid is. Hij is Israëls sterkte en daarom is onze sterkte gelegen in stil te zitten en bij Hem te blijven. Onze sterkte is niet gelegen in de daad van het geloof, anders zou het genoeg zijn, dat wij ons eens op dit fundament hadden nedergezet, maar die is gelegen in het Voorwerp en de Grond van het geloof, onze Heere Jezus Christus, de Heere onze gerechtigheid en sterkte, op Wie alleen het ware geloof rust en stilzit. Wanneer wij door het geloof midden in onze sterken toren blijven, zijn wij veilig, omdat de sterke toren onze veiligheid is. De sterkte van ons geloof is God in Christus, daarom is stilzitten, in Hem blijven en op Hem alleen betrouwen, onze sterkte. Wanneer iemand naar een onneembare rots heenloopt en daar rust, waar hij veilig is voor de vijand, dan bedoelen wij niet, dat het de daad van zijn rusten is welke hem daar beveiligt, doch de rots waarop hij rust. Toch zeggen wij, dat het zijn sterkte is stil op de rots te zitten. Zo is het onze sterkte stil te zitten op de Rots der eeuwen, omdat Christus de Rots der eeuwen, onze Sterkte is. Wanneer wij door ongeloof van Hem af gaan, dan verlaten wij onze sterkte.

IV. Ons volgende punt is de toepassing.

Alles wat wij tot toepassing zullen zeggen, zal alleen bestaan in een paar gevolgtrekkingen.

1. Is het zo, zoals gezegd is, ziet dan hieruit, wat wij moeten denken van hen, die er zo ver vanaf zijn standvastig in het geloof te zijn, dat zij standvastig zijn in hun zondeloop. In plaats van stil te zitten op de Rots der eeuwen, zitten zij stil op zandgronden, die met hen zullen verzinken; zij zitten stil in hun zonden, stil in hun dwalingen en stil in hun onverschilligheid en zekerheid. O wat is hun toestand verschrikkelijk en vreselijk! God zegt tot de zodanigen: "Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe: en die vuil is dat hij nog vuil worde", die dwaalt, dat hij nog dwale; die boos en goddeloos is, dat hij nog goddeloos zij; die met de afgoden vergezeld is, laat hem varen. God zegt: Leraars, laat hem varen; ordinantiën, laat hem varen; voorzienigheden, laat hem varen; Mijn Geest, laat hem varen: "Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens."

2. Hieruit kunnen wij zien wat wij heden ten dage van onze Kerk hebben te denken; hoe gevaarlijk haar omstandigheden zijn wanneer zij, in plaats van stil te zitten en standvastig te blijven in het geloof, afwijkt en wegloopt van de oude beginselen en zuiverheid van haar Reformatie. Wat is dit geslacht ongestadig als water! Hier kunnen wij zien wie de scheurmakers zijn in de Kerk. Zeker niet zij, die stilzitten, en standvastig blijven in het geloof en op het oude fundament, maar zij, die de beginselen van onze Reformatie loslaten. Zij die stilzitten, zijn de sterkte en veiligheid van een kerk; zij die opstaan en afwijken zijn haar ondergang.

3. Hierbij kan een ieder zijn staat en zijn sterkte beproeven, door te beproeven, welke standvastigheid in het geloof hij heeft. Hebt u een vast en sterk geloof?

- (1) Een sterk geloof is een strijdend geloof: het bindt de strijd aan tegen alle ontmoedigingen, en het overwint de grootste moeilijkheden en beproevingen: (1 Sam. 30: 6) "En David werd zeer bang, want het volk sprak van hem te stenigen, doch David sterkte zich in de Heere zijn God." Het strijdt tegen de zwaarste verzoeken tot zonde: (Hebr. 40:24, 25) "Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben."
- (2) Het is een vastbesloten en doorzettend geloof: "Ziet, zo Hij mij doodde, nochtans zal ik op Hem hopen." Het deinst niet terug voor voorzienigheden, die in strijd schijnen te zijn met de belofte; het strijdt tegen alle ontmoedigingen. "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! Hoop op God."
- (3) Het is een worstelend geloof: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij, dat Gij mij zegent."

- (4) Het is een geweldig geloof: "Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld.
- (5) Het is een betwistend geloof, het betwist iedere voet grond: (Matth. 15: 27) "Ja Heere, ik ben een hond doch de hondkens eten ook van de brokjes. die daar vallen van de tafel hunner heren."
- (6) Het is een aandringend en overredend geloof; het dringt aan bij God met pleitgronden, die ontleend zijn aan Zijn Naam, Zijn Zoon, Zijn belofte, Zijn volmaaktheden: goedertierenheid, getrouwheid, waarheid, enz.
- (7) Het is een aanrakend geloof: (Lukas 8:45, 46) "En Jezus zeide: Wie is het, die Mij heeft aangeraakt? – Iemand heeft Mij aangeraakt; want Ik heb bekend, dat kracht van Mij uitgegaan is."
- (8) Het is een vernederend geloof, dat diep verootmoedigt; hoe vaster iemand staat en hoe meer hij bevestigd is in het geloof, hoe nederiger hij is. Zo sprak Abraham: "Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben." En Job zeide, toen hij bevestigd was: "Daarom verfoei ik mij." Toen Jesaja een bevestigende openbaring kreeg, zeide hij: "Ik ben onrein"; en Paulus, ook een bevestigde Christen, zeide: "Ik ben de allerminste van de heiligen."
- (9) Het is een geloof, dat alle wettische vrezes, verschrikkingen en kwellingen wegneemt, en dat tevens de droefheid naar God en een evangelisch berouw doet toenemen. Het leeft op gestalten en verruiming. De twijfelende Christen gaat op en neer met zijn gestalten: als die voorbij zijn, denkt hij, dat alles verloren is; doch een bevestigd gelovige is in Christus en zijn eeuwige gerechtigheid verzekerd; wanneer de beweeglijke gestalte weg is, wordt hij daardoor niet ontmoedigd.

4. Ziet hieruit wat de plicht is, zowel van de zondaars, als van de heiligen of gelovigen.

[1] Het is de plicht van zondaars zich neer te zetten; wij kunnen hen niet vermanen stil te zitten, zolang zij zich niet eerst neerzetten en rust nemen in Christus. Daarom, o zondaar. zet u neer en rust op God in Christus als uw rots en rustplaats. Laat mij u raden, zoekt een rustplaats voor uw zielen, om u op neer te zetten. Sommigen van uw weten hoe ongemakkelijk het is, wanneer u vermoeid bent van het wandelen of moe van het staan, geen plaats te hebben, om u op neer te zetten. Nu, veel ongemakkelijker zal het zijn een rustplaats voor uw zielen te missen. Wilt u uw zielen recht vastgezet hebben? Zegt mij, kunt u zo'n rechte rustplaats in de gehele wereld vinden, als God in Christus? Is er ergens elders een rustplaats of een middelpunt, dat zo geschikt is? Is God de zetel en het middelpunt van de verstandelijke wereld, het middelpunt van de geesten, in wie zij rust kunnen vinden? Is de wereld een geschikte zetel, om er uw zielen op neer te zetten? Al had u uw schuren vol, en u zoudt zeggen: "ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, weest vrolijk"; hoe spoedig kan God zeggen: "gij dwaas, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen." Is uw eigengerechtigheid een geschikte plaats, om er uw ziel op neer te zetten en te doen rusten, terwijl uw gerechtigheid als een wegwerpelijke kleed is, en er in uw beste plichten genoeg zonde is, om u te verdoemen? Dunkt u, dat het mogelijk is, dat u daar veilig genoeg zult zitten, wanneer u de dood en het oordeel zult ontmoeten? Of, meent u dat de duivel, de wereld, of het vlees u rust en voldoening kunnen geven, al haat u al de voordelen, die zij u kunnen aanbieden? O zondaar, tracht u zich aan deze zijde van de Jordaan neer te zetten? Al zoudt u daar op uw gemak zitten tot de dag uws doods, wat zal er van u worden in de dag van het oordeel? Doch wilt u een zitplaats hebben, waarop u eeuwige rust kunt vinden in de dood, en in het oordeel, en de gehele eeuwigheid door? O komt dan tot Christus om rust, en zet u neer op de Rots der eeuwen. Hier is een hoge en eervolle zitplaats! Wanneer u tot God komt, dan woont u in de hoogte, en u zit met Christus in de hemel. Hier is een zachte en gemakkelijke zitplaats: (Engelse overzetting van Jes. 26:3) "Hij zal hem in volmaakte vrede bewaren, wiens gedachte op Hem bevestigd is, omdat hij op Hem

vertrouwt." Hier kunt u rust krijgen voor uw verstand in Christus, als Profeet; rust voor uw geweten in Hem, als Priester; rust voor uw hart in hem, als Koning, Hier is een veilige plaats om u neer te zetten; wanneer u op Christus vertrouwt ter zaligheid, kan het niet anders of u zult zalig worden: "Die gelooft zal zalig worden." Uw begeerten zullen zich veilig op Hem neerzetten, Die de Wens van alle heidenen is; uw hoop zal veilig rusten op Hem, Die de Hoop Israëls is: uw verlustiging zal veilig rusten op Hem, Die de Lieve van de hemel is. Hier is een zekere rustplaats: de gewisse weldadigheden Davids; een vaste zetel, die u in de uiterste nood niet zal begeven. Het verbond der werken was geen vaste en gewisse rustplaats; zich, rechtstreeks of niet rechtstreeks, op het werkverbond neer te zetten, is een zandgrond. Hier is een zitplaats, die klaar staat en dicht bij is; u hoeft niet te zeggen: Wij kunnen niet in de hemel opklimmen, om ons op de zitplaats neer te zetten; zij is nabij u. "Ik breng Mijn gerechtigheid nabij"; en deze gerechtigheid is de plaats waarop u zich kunt neerzetten. Het is een eeuwige rustplaats, een eeuwige gerechtigheid, waarop u zich voor eeuwig veilig en rustig mag neer zetten. O zoekt nergens anders rust; zet u neer onder de schaduw van de Almachtige.

Doch misschien zegt u: *Hoe zal ik mij neerzetten?*

Wel, wees overtuigd van de zondigheid van uw rondzwerven onder de schepselen om hulp, ondersteuning en rust, en dat het tevergeefs is, dat men heil verwacht van de heuvelen en de menigte der bergen. Al ging u neerzitten op rooftergen, op bergen van goud of zilver, dat zou uw zielen geen rust of ondersteuning geven: "Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid." Bergen van schepselhulp en uitwendige middelen zullen het niet doen, daarom, roept tot God, dat Hij uw voeten op een rotssteen stelt; op Zichzelf, op de Rots van de eeuwen, en dat Hij u geeft te zitten onder Zijn schaduw. Almachtige kracht moet u gewillig en bekwam maken: O, roept om een dag van Zijn heirkraft.

[2.] De plicht van de heiligen is stil te zitten en door het geloof in Christus te blijven; stil te zitten in betrekking tot de standvastigheid in het geloof. Om u hierin meer onderscheidenlijk te besturen, moet u deze standvastigheid overwegen.

- (1.) Als een voorrecht, dat voor u verzekerd is. Dit moest u daartoe opwekken, want, gelijk wij in het uitwerken van onze zaligheid geen bemoediging konden hebben, als God niet beloofd had beide het willen en het werken in ons te werken; zo zouden wij ook, in de standvastigheid in het geloof, geen bemoediging hebben als ons deze standvastigheid niet verzekerd was.
- (2.) Beschouwt het als een plicht. Laat mij u daartoe in de volgende bijzonderheden besturen:

1. O gelovige, wees werkzaam om in de genade te mogen opwassen, staat in het bijzonder naar bevestigende genade. Er zijn de volgende bevestigende genaden.

- Kennis: (Jes. 33:6) "En het zal geschieden, dat de vastigheid van uw tijden, de sterkte van uw behoudenis, zal zijn wijsheid en kennis." Het volk, die hun God kennen, zullen sterk zijn en heldendaden doen (Dan. 11:32. Engelse overzetting).
- Geloof: (Jes. 7:9) "Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden" (2 Kron. 20:20) "Gelooft in de Heere uw God, zo zult gij bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten, en gij zult voorspoedig zijn."
- Lankmoedigheid: (Jak. 5:8) "Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten; want de toekomst des Heeren genaakt."
- Liefde: (Hoogl. 8:6,7) "De liefde is sterk als de dood; vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen; ja de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten."

- Blijdschap: (Neh. 8:11) "Want de blijdschap des Heeren, die is uw sterkte." (Jak. 4:6) "Ja, Hij geeft meerdere genade. Daarom zegt de Schrift: God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade."
- Zelfvertrouwen is de grootste zwakheid. Petrus was zwak toen hij trots was. Nederigheid is een uitgaan uit zichzelf, en een leggen van zijn gehele gewicht op de Heere, Die de *nederigen* aanziet, de wens van de zachtmoedigen hoort, "en de nederigen genade geeft. Vrees: (Ps. 112:1, 7, 8) "Welgelukzalig is de man, die de Heere vreest, Hij zal van geen kwaad gerucht vrezen: zijn hart is vast, betrouwende op de Heere. Zijn hart wel ondersteund zijnde zal niet vrezen." Hoop: (Rom. 8:24) "Want wij zijn in hoop zalig." (1 Joh. 3:3) "En een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is." Indien u wilt trachten door genade in bevestigende genaden op te wassen, wilt dan

2. Gebruikmaken van bevestigende middelen.

- Het gebed is een bevestigend middel: (Ps. 138:3) "Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord, Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel." Lof (Ps. 43: 4, 5) "Ik zal U met de harp loven;" en dan volgt er: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven."
- Avondmaal houden is versterkend, als Hij Zich bekend maakt in het breken des broods, als het Brood des levens.
- Gemeenschap met de heiligen: (Hebr. 10: 24, 25) "Laat ons op elkaar acht nemen tot opscherping van de liefde en van de goede werken; en laat ons onze onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkaar vermanen, en dat zoveel te meer als u ziet, dat de dag nadert." "IJzer scherpt men met ijzer; also scherpt een man het aangezicht van zijn vriend."
- Het naarstig bijwonen van de Goddelijke instellingen: de stem van Christus, is verlevendigend en versterkend; "het geloof is uit het gehoor," en is de weg waarin het geloof versterkt wordt.
- Overdenking, geestelijke gemeenschap en geestelijke gesprekken zijn versterkend.

3. Staat naar bevestigende openbaringen: (Joh. 11:11) "Hij heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard, en zijn discipelen geloofden in Hem;" dat is, hun geloof werd versterkt en bevestigd. Openbaringen hebben een overtuigend licht en een overweldigende bewijskracht, waardoor de wolken vervlieten en alle twijfelingen de bodem worden ingeslagen; zij deed Thomas uitroepen: "Mijn Heere en mijn God." Openbaringen hebben een onderwijzend licht; twijfeling vloeit uit duisternis voort; wat wij slechts duister weten zullen wij gemakkelijk verdenken. David kon echter zeggen: (Ps. 20:7) "Alsnu weet ik, dat de Heere Zijn gezalfde behoudt;" dat is, nu zie ik het meer onderscheiden. In openbaringen krijgt men Zijn goedheid en liefelijkheid te proeven, en dit is een bron van standvastigheid. Dorre begrippen zullen iemand nooit standvastig maken. Zolang de waarheid niet in liefde wordt aangenomen, zal men die spoedig voor bedriegerij loslaten, doch wanneer zij gezien en getast wordt, dan zal dit beter overtuigen dan geleerdheid en welsprekendheid. Iemand, die zijn zintuigen heeft, zal zich door geen wijsgeer laten overreden, dat de zon geen licht geeft, en dat het gras niet groen is. Openbaringen zijn krachtig in haar uitwerking; zij hebben een vermogen om het hart in vlam te zetten. Deze kracht zal de gelovigen vrijmoedigheid geven, om voor de waarheid te getuigen en te pleiten, wie er ook tegen is, en wat het ook kost, wanneer zij er de uitwerking van ondervinden in hun zielen. Openbaringen zijn steeds gepast voor de toestand, de beproeving en de nood van de persoon aan wie Hij Zich openbaart. Toen Abraham geroepen werd, om het huis van zijn vader te verlaten en uit te gaan, niet wetende waar hij komen zou; om vrienden, middelen en betrekkingen te verlaten, openbaarde de Heere Zich aan hem als God de Almachtige, als God de Algenoegzame. Deze openbaringen voldoen nauwkeurig aan hun behoeften, en dit doet hen

bij Hem blijven. Openbaringen vernederen altijd, en nederigheid is de sterkte van alle andere genaden. Een van de vaders zegt: Wat is de eerste genade? Nederigheid; wat is de volgende? Nederigheid; wat is de derde? Nederigheid; en zo voorts; daarmede te kennen gevend, dat zij een bolwerk is voor elke andere genade.

4. Wacht u voor die dingen, die de standvastigheid verhinderen, zoals hoogmoed: "Hoogmoed gaat voor de val; "God wederstaat de hovaardigen;" gedenkt aan Petrus. Wereldsgezindheid: (2 Tim. 4:10) "Want Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen." Luiheid: "De hand des vlijtigers maakt rijk"; doch luiheid maakt hem arm in de genade, en arm in zijn beurs. Onnodige omgang met slecht gezelschap: "Die met de wijzen omgaat zal wijs worden; maar die der zotten metgezel is zal verbroken worden." De mens zal niet bevestigd worden door goddeloosheid; "maar het hart wordt gesterkt door genade."

5. Staat meer naar bevestigende beademingen van de Heilige Geest. De discipelen lieten hun houvasten los, en Christus blies op hen, zeggende: "Ontvangt de Heilige Geest." Veel van de Geest zal veel reformatie in de dingen Gods teweegbrengen. Weest onder beproevingen vergenoegd met de vertroostende en ondersteunende invloeden van de Geest, zonder te staan naar enigerlei zichtbare tekenen tot bevestiging. De Joden begeerden een teken van Christus, maar Hij zeide tot hen; "u zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jona de profeet. Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde." Hier is het teken: menig kruis zal uw deel zijn en Ik zal u sterken om die te dragen, en als u met deze tekenen niet vergenoegd bent zult u Hem slechts verzoeken. Al de beademingen van de Geest zijn van een bevestigende natuur, het zijn levendmakende, heiligende en vertroostende invloeden. Wacht op de tijd van de beademing van de Geest, van het blazen van deze wind van de hemel. Wacht aan het strand, al kunt u de wind niet bevelen te waaien; wees gerust, al wacht Hij met het geven van de lieflijkste bevestiging tot de moeilijkste tijden. Christus geneest een blinde (Joh. 9); de Farizeeën voeren hem van zitting tot zitting, totdat zij hem tenslotte uitwerpen en in de ban doen; doch toen zocht Jezus hem op, en openbaarde Zich aan hem: "geloofst gij in de Zoon van God? Wie is Hij Heere, opdat ik in Hem mag geloven?" Christus maakte Zich aan hem bekend en toen geloofde hij, en aanbad Hem. Wie weet of niet een tijd van zoete vertroosting en bevestiging voor u bewaard wordt, totdat u door een bedorven kerk en geestelijkheid wordt uitgeworpen, of tot een nog benauwdere tijd, wanneer de nood op het hoogst zal zijn. Hij zal alles zouten met een nieuwe openbaring met een nieuwe gemeenschap.

6. Weest omzichtig, en naijverig op uzelf, en waakzaam: "Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle." Misschien hebt u enkele waarheden in uw gemoed opgelegd, die boven alle twijfel verheven zijn, doch in het uur van de verzoeking kunt u gevaar lopen ze kwijt te raken. Wie zou gedacht hebben, dat de discipelen in twijfel zouden trekken of Christus de Zaligmaker van de wereld, Israëls Heiland was, na de vele bevestigingen, die Hij daarvan gegeven had? Toch, betwijfelden zij het niet alleen, maar zij liepen gevaar het los te laten. O! Het is hartbrekend te horen wat zij zeggen: (Luk 24:21) "Wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israël verlossen zou." Zij hadden hun hoop opgegeven. O vrienden! Hoedt u voor betovering! O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd? De duivel en zijn instrumenten werpen soms een soort van betovering over onze ogen, om het schone gelaat van de waarheid te verbergen, om te maken, dat zij er onvriendelijk uitziet. Past op voor de misleiding van de duivel; hij kan maken dat meinedigheid er uitziet als voorzichtigheid, en eerlijkheid als weerspannigheid tegen de kerkelijke gerechtshoven. U kunt bevestigd zijn in het geloof, en nochtans zo schielijk veranderen, dat alle oprechte leraars en Christenen zich over u verwonderen, zoals Paulus zegt: (Gal. 1:6) Ik verwonder mij, dat gij zo haast wijkende van degene, die u in de genade van

Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander Evangelie." Hoedt u, dat u zoudt toelaten, dat de vrees voor verliezen en kruisen u zouden afschrikken; u kunt schone voornemens hebben Christus te volgen, en Hem nochtans in het gezicht van het kruis verlaten: (Matth. 8:19) "En daar kwam een zeker Schriftgeleerde tot hem, zeggende: Meester ik zal U volgen, waar u ook heengaat." Misschien is hier niemand, die Christus ooit schoner aanbieding gedaan heeft, doch wat zegt Christus tot hem? "De vossen hebben holen en de vogelen van de hemel nesten, maar de Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge." Wat staat het verrichten van dit schone aanbod in de weg? Wel, u moet u voorbereiden op verliezen en kruisen, en Christus naakt te volgen. Vele mannen en vrouwen komen tot aan het kruis toe en daar begraven zij al hun besluiten. Het kruis is de begraafplaats van vele geloften en beloften geweest. Daarom, ziet toe, dat u niet verschrikt en afschrikt wordt uit vrees voor verliezen en kruisen; weet, dat wat u om Christus verliest de zekerste winst zal zijn.

Ik zal hier nog enige bemoedigingen aan toevoegen, om u tot deze plicht op te wekken.

(1.) Indien standvastigheid in het geloof de sterkte en veiligheid van de Kerk is in de zwaarste tijden, laat ons dan stilzitten en standvastig zijn, omdat de gevaarlijkste tijd juist de tijd is waarin God, door alle tijden heen, op de meest in het oog vallende wijze voor Zijn Kerk verschenen is, zodat wij, in zware tijden, in werkelijkheid niet meer hebben te doen, dan vast te staan, of wat hetzelfde is, stil te zitten en te zien het heil des Heeren. Ik zal u hier acht voorbeelden opnoemen van kennelijke verschijningen in de meest gevaarvolle tijden:

- In het bijzonder in de val, toen onze eerste ouders vielen; daar verscheen God in de eerste belofte, waarin de duivel gevonnist werd.
- Israëls verdrukking in Egypte; toen is Mozes geboren, toen verscheen de Heere heerlijk.
- Het woeden van de Assyriërs tegen Jeruzalem, onder Sanherib; toen zond de Heere Zijn engel.
- Haman dreigde de Joden te verdoen; toen verscheen de Heere en verlost hen.
- Christus, het Hoofd, was in het graf gelegd; toen verscheen de Heere en Hij maakte die duistere ure tot een voorportaal van het licht en het leven.
- De Joodse en Heidense vervolgingen tegen de eerste Christenen, werden door de Heere gebruikt als middelen tot verspreiding van het Evangelie, en het bloed van de martelaren werd het zaad van de Kerk.
- De Antichristelijke tirannie, waarin de grote Hoer dronken was van zoveel bloed, eindigde in de heerlijke Reformatie; toen verscheen de Heere in Zijn heerlijkheid en Hij bouwde Sion op.
- De bloedige regeringen in Brittannië in het bijzonder in Schotland; het martelaarschap in de laatste tijden, liepen uit op de verschijning des Heeren door de genadige Revolutie.
- En ook nu, nu benauwdheden en beproevingen oprijzen, is onze God niet dood: Hij zal opstaan, "en Zich ontfermen over Sion. De Heere zit over de watervloed; ja, de Heere zit, Koning in eeuwigheid." Daarom,

(2.) Stilzitten in zware tijden, is zitten waar God zit. Hij zit op de watervloed, en zij zitten met Christus op Zijn troon, niet alleen wanneer zij in de hemel komen, maar door het geloof reeds hier op aarde; zij zitten en heersen met Christus. Gelijk zij op de laatste dag de wereld zullen oordelen, zo heersen en oordelen zij reeds in dit leven. Dit is de eer van al de heiligen, en daarom zullen de heiligen, die in hun tijd aan God getrouw zijn, niet alleen door hun praktijk en hun getuigenis de wereld oordelen en veroordelen, maar in sommige opzichten het vonnis over hen uitvoeren, zodat zij hen pijnigen: (Openb. 11:10) "De twee getuigen hebben gepijnigd degenen, die op de aarde wonen."

- (3.) Stilzitten is rustig zitten temidden van al de overlopende vloed, omdat wij stilzitten en vertrouwen op Hem, Die op de watervloed zit; dit kan kalmte geven temidden van allerlei vloed, welke u omringen. Of het een vloed is van zware verdrukking, van verzoeking, van smaadheid, of welke verdrukking ook: "De Heere zit op de watervloed," en Hij maakt de vloed tot Zijn voetbank, tot Zijn troon. Hij treedt op de hoogten van de zee, en heerst temidden van de vloed; Hij maakt de vloed tot Zijn wagen, waarin Hij rijdt, en tot Zijn rechterstoel, waarop Hij rechtvaardig oordeelt.
- (4.) Wanneer wij stilzitten door het geloof, verheerlijken wij God en stichten wij de mensen; wij eren God, en maken ons vrij van de mensen, zoals ik reeds eerder heb gezegd, zowel in het voorgaande, als in het tegenwoordige, en in de volgende geslachten.